

Avva Filothei Zervakos

**MĂRTURISIREA CREDINȚEI
ORTODOXE**

Editura Bunavestire, 2003

MĂRTURISIREA CREDINȚEI ORTODOXE

„Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, mărturisi-voi și Eu pentru el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri. Iar de cel ce se va lepăda de Mine înaintea oamenilor și Eu Mă voi lepăda de el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri“ (Matei 10, 32-33).

Ca orice om normal, conștient că peste puțin timp voi pleca din viața aceasta trecătoare și mă voi muta în cea de veci, am socotit drept, fiind cleric creștin ortodox, mădular al Uneia, Sfinte, Sobornicești și Apostolești Biserici, să las scrisă mărturisirea credinței mele.

M-am născut din părinți creștini ortodocși. Am fost botezat cu Botezul ortodox, în numele Sfintei Treimi, al Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh. Am învățat credința creștin-ortodoxă în primul rând de la părinții mei, în al doilea rând de la părinții, preoții și dascălii ortodocși și în al treilea rând de la Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească Biserică.

M-am născut și am fost hrănit ortodox, am crescut și am trăit ortodox. Am mărturisit și am predicat credința ortodoxă din tinerețile mele până la adânci bătrâneți. Am mărturisit-o și i-am cercetat pe călcătorii și nesocotitorii acesteia, împărați, patriarhi, arhierei și toți ceilalți.

Îi mulțumesc din suflet Prea Bunului Dumnezeu, Părintele ceresc, că în nesfârșita Lui bunătate și iubire de oameni mi-a dat să mă nasc și să trăiesc până la moarte în sfânta și desăvârșita credință ortodoxă și mărturisesc că nici o altă credință nu este asemenea ei, precum de asemenea nici un alt dumnezeu nu este mai mare ca Dumnezeul nostru. Îi mulțumesc iarăși iubitorului de oameni Dumnezeu, de nenumărate ori, că m-a luminat să-L cunosc, să cunosc credința ortodoxă cea adevărată și m-a întărit s-o păstrez până la sfârșit. Căci mărturisesc în fața îngerilor lui Dumnezeu și a oamenilor că dacă Dumnezeu nu m-ar fi ajutat, aș fi fost o oaie pierdută și lupul cel viclean m-ar fi sfâșiat.

Repet cu bucurie și fericire că harul Domnului m-a învrednicit să păzesc credința mea ortodoxă până la sfârșit. Regret doar că nu m-am luptat cum trebuia, până la moarte, să-mi fi jertfit viața și să-mi fi vărsat sângele, cum și L-a vărsat Acela pentru mine păcătosul și pentru toți frații și semenii mei. Îl rog și Îl implor să-mi ierte, ca un Preamilostiv și Preaîndurător, multele și nenumăratele mele păcate, pe care le-am săvârșit de voie și fără voie, cu cuvântul și cu lucrul, din știință și din neștiință, cu mintea și cu cugetul, și să mă numere cu oile Sale cele alese, învrednicindu-mă să mă înfățișez împreună cu cei de-a dreapta Sa.

Capete ale mărturisirii mele

1. Cred, mărturisesc, cinstesc, slujesc și mă închin lui Dumnezeu cel Unul în Treime și Treime într-un Unime; nici amestecând persoanele, nici împărțind ființa. Căci alta este persoana Tatălui, alta a Fiului și alta a Duhului Sfânt, dar Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt sunt aceeași dumnezeire, aceeași slavă, aceeași mărire. Tatăl la fel ca Fiul, la fel ca Sfântul Duh. Necreat este Tatăl, necreat este Fiul, necreat Sfântul Duh. Necuprins este Tatăl, necuprins este Fiul, necuprins Sfântul Duh. Veșnic este Tatăl, veșnic este Fiul, veșnic Sfântul Duh. Nu sunt trei veșnici, ci Unul Veșnic, nu sunt trei necreați, ci Unul necreat, nu sunt trei necuprinși, ci Unul necuprins. Asemenea, atotputernic este Tatăl, atotputernic Fiul, atotputernic și Sfântul Duh, dar nu trei atotputernici, ci Unul atotputernic. Astfel Dumnezeu este Tatăl, Dumnezeu este Fiul, Dumnezeu este și Sfântul Duh, dar nu sunt trei dumnezei, ci Unul Dumnezeu. Tot așa Domn este Tatăl, Domn Fiul, Domn și Sfântul Duh, dar nu trei Domni, ci Unul Domn. Că precum în chip unic mărturisesc pe fiecare persoană Dumnezeu și Domn, nevoit sunt datorită adevărului creștinesc să nu spun trei Dumnezei sau trei Domni, alăturându-mă soborniceștii evlavii. Tatăl nici făcut nu este, nici zidit, ci nenăscut. Fiul nu este nici făcut, nici zidit, ci este născut din Tatăl. Duhul Sfânt nici făcut nu este, nici zidit, ci din Tatăl este purces. Căci un Tată este, nu sunt trei Tați. Un Fiul, nu trei Fii. Un Duh Sfânt, nu trei Duhuri Sfinte. Și în Treimea aceasta nu este Unul mai întâi și Unul mai pe urmă, Unul mai mare și Unul mai mic, ci cele trei persoane sunt împreună veșnice și deopotrivă. Încât întru toate, cum s-a spus,

cinstesc, slujesc și mă închin și Unimii întru Treime și Treimii întru Unime. Iar acest Dumnezeu, Treimea cea Sfântă, a făcut din nimic, doar cu cuvântul, cerul și pământul și toate cele văzute și nevăzute. Aceasta cuget despre Sfânta Treime.

2. Iar despre întruparea Domnului nostru Iisus Hristos, aceasta cred: cred și mărturisesc că Domnul nostru Iisus Hristos, Fiul cel Unul născut al lui Dumnezeu Tatăl, este și Dumnezeu și om; Dumnezeu deci, născut din ființa Tatălui mai înainte de veci și om, născut din sânziurire? Maicii Sale, Născătoarea de Dumnezeu și Fecioara Maria, Dumnezeu desăvârșit și om desăvârșit, din suflet cuvântător (rațional n.t.) și trup omenesc. Deopotrivă cu Tatăl după dumnezeire, mai mic decât Tatăl după firea omenească, care deși este și Dumnezeu și om, nu doi, ci Unul este, Hristos. Unul, nu prin schimbarea dumnezeirii în omenitate, ci prin unirea firii omenești cu firea dumnezeiască. Întru totul Unul, nu prin amestecarea firilor, ci prin unire negrăită. Căci precum în om sufletul cuvântător și trupul una sunt, tot așa Dumnezeu și om, una sunt în Hristos, Cel ce a pățimit pentru a noastră mântuire, Cel ce S-a răstignit pe lemn în zilele lui Ponțiu Pilat și S-a pogorât la iad și a înviat a treia zi din morți; și S-a suit la ceruri și a șezut de-a dreapta lui Dumnezeu Tatăl, Celui atotputernic și va veni din nou să judece viii și morții, a Cărui împărăție nu va avea sfârșit, și la a Cărui Venire toți oamenii vor învia cu trupurile lor, ca să dea socoteală fiecare pentru faptele lui, cei ce au făcut cele bune mergând în viața cea veșnică, iar cei păcătoși în munca cea veșnică.

3. Primesc cele zece porunci ale Legii pe care Dumnezeu le-a dat lui Moise pe Muntele Sinai, primesc și Sfintele Scripturi, Vechiul și Noul Testament, insuflăte de Dumnezeu, primesc și scrierile Sfinților Prooroci, Apostoli, Evangheliști, Părinți purtători de Dumnezeu, ierarhi și dascăli ai Bisericii noastre Ortodoxe și toate cele primite de către Sfânta Biserică Ortodoxă.

De asemenea, primesc cele 12 articole ale Simbolului Credinței, pe care Cuvioșii și Sfinții Părinți le-au proclamat, insuflați de Dumnezeu, la primele două sinoade ecumenice și cu care au fost de acord toate celelalte sfinte sinoade ecumenice și locale.

4. Primesc cele șapte Taine ale Sfintei noastre Biserici Ortodoxe, adică Sfântul Botez, Sfântul Mir, Sfânta Spovedanie, Sfânta Împărtășanie, Sfânta Hirotonie, Sfânta Căsătorie și Sfântul Maslu.

5. Primesc cele șapte Sfinte Sinoade Ecumenice și pe toate Sinoadele locale care au păstrat și au întărit credința ortodoxă. De asemenea, primesc dogmele, sfintele canoane, scrierile și tradițiile nescrise ale propovăduitorilor lui Dumnezeu, ale Apostolilor, ale Părinților purtători de Dumnezeu, ale ierarhilor și învățătorilor credinței noastre ortodoxe.

6. Primesc [învățătura despre] cele șapte daruri ale Sfântului Duh, acestea fiind Duhul înțelepciunii, Duhul priceperii, Duhul sfatului, Duhul puterii, Duhul cunoștinței, Duhul evlaviei și Duhul fricii de Dumnezeu.

7. Primesc fără să ispitesc cu mintea credința curată, simplă, și din suflet în Mântuitorul nostru Iisus Hristos și în Maica Acestuia cea Preacurată și Pura Fecioară, Preasfânta Născătoare de Dumnezeu Maria și în minunile fără seamăn ale îngerilor și ale tuturor sfinților.

8. Mă închin, cinstesc, și sărut atât sfintele icoane și vrednice de venerat ale Domnului nostru Iisus Hristos, ale Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, ale îngerilor și ale tuturor sfinților, cât și cinstita și de viață dătătoarea Cruce. Mă închin la sfintele icoane nu adorându-le, ci cinstindu-le, precum ne-au învățat Sfinții Părinți și a hotărât al VII-lea Sinod Ecumenic. Căci închinăciunea în fața icoanei merge la cel înfățișat de ea, cum spune Sfântul Vasile cel Mare și prin icoană închinătorul se închină la persoana înfățișată de aceasta.

9. Primesc schima monahală ca sfântă și îngerească și ca lăsată de Mântuitorul Iisus Hristos și de Sfinții Apostoli. Căci Domnul a zis: *Dacă vrea cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie* (Matei 16, 24) și *Dacă voiești să fii desăvârșit, du-te, vinde averea ta, dă-o săracilor și vei avea comoară în cer: după aceea, vino și urmează-Mi* (Matei 19, 21).

Acestea și altele asemenea câte a spus Domnul către ucenicii Lui, le-a spus și pentru viitorii ucenici ai Lui, pentru cei care-L urmează prin trăirea îngerească a vieții monahale, Pavel, Antonie, Palamon, Pahomie, Ilarion, Eftimie, Sava, Teodosie, Atanasie și ceilalți, despre care Apostolul Pavel a spus că: *Lumea nu era vrednică de ei* (Evrei 11, 38). Aceștia și toți trăitorii în pustie, în păduri, în peșteri, în găurile pământului și în mănăstiri, au adus mult folos obștii și Bisericii Ortodoxe și prin ei a fost slăvit, ca și prin Sfinții Apostoli, mucenici, mărturisitori, dascăli și ierarhi, numele Cerescului nostru Părinte, Dumnezeuul tuturor. Unii dintre ei, trăind departe de lume, doar prin rugăciunea lor curată către Dumnezeu

au salvat oameni, orașe și popoare de la primejdii, nenorociri, boli molipsitoare, cutremure, naufragii, războaie și alte necazuri.

Acestea toate, cu harul lui Dumnezeu, cred, mărturisesc și propovăduiesc și am fost și sunt gata să-mi jertfesc viața pentru credința mea ortodoxă și pentru Sfânta Tradiție, dacă vremurile o cer.

Nu primesc, resping și mustru:

1. Orice necuviință, necredință, învățătură strâmbă, erezie și rătăcire, veche și nouă, contrară credinței ortodoxe și Sfintei Tradiții.

2. Nu primesc nici o inovație, nici o învățătură străină și venită de la oameni și potrivnică învățaturii și credinței sănătoase, ortodoxe și Sfintei Tradiții, despre care Sfântul Sinod al șaptelea declară: „Orice scornire potrivnică învățaturii Cuvioșilor Părinți să fie anatema“.

Ascultând de porunca Creatorului, Făcătorului și Ziditorului tuturor lucrurilor, Dumnezeu, Părintele nostru ceresc, care spune să îi iubim pe toți oamenii, chiar și pe vrăjmașii noștri, și să ne rugăm pentru toți cei ce ne urăsc, ne nedreptățesc sau ne iubesc pe noi, îi iubesc pe toți, îi iert pe toți, cer iertare de la toți și mă rog din tot sufletul și inima pentru aceștia.

Mă rog ca iubitorul de oameni Dumnezeu, Cel ce voiește ca toți să se mântuiască și să aibă pocăința cea sinceră și adevărată, să-i lumineze pe cei întunecați, să-i călăuzească la adevăr pe cei amăgiți, să-i liniștească pe cei învrăjbiți, să-i tămăduiască pe cei bolnavi la trup și la suflet, să-i ocrotească pe orfani, să le dea putere de milostivire și mângâiere celor bogați, să-i miluiască pe cei săraci, să-i ierte pe cei păcătoși, să-i întărească pe cei puțin credincioși, să-i țină în credința ortodoxă pe cei credincioși iar pe popoare să le unească prin legăturile dragostei, să-i cheme pe toți la unirea întru credința ortodoxă cea adevărată, să-i învrednicească pe toți de unirea întru Duhul Sfânt și să dăruiască tuturor cele necesare pentru mântuire. Și să mă miluiască și să mă mântuiască pe mine cel mai mic și mai păcătos dintre toți, cu harul și iubirea Sa de oameni, și să mă învrednicească de viața veșnică și nestricăcioasă și de Împărăția Sa cea Cerească. Amin.

Arhim. Filothei Zervakos

Această mărturisire a credinței a fost scrisă în Sfânta Peșteră a Apocalipsei din Patmos, vineri, 18 octombrie 1968, praznicul Sfântului Luca Evanghelistul.

„Eu sunt Calea, Adevărul și Viața“ (Ioan 14, 6).

„Întărește, Doamne Dumnezeule, sfânta și dreapta credință a dreptmăritorilor creștini și Sfântă Biserica Ta o păzește în veacul veacului“.

„Poruncă nouă dau vouă: Să vă iubiți unul pe altul. Precum Eu v-am iubit pe voi, așa și voi să vă iubiți unul pe altul. Întru aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii Mei, dacă veți avea dragoste unii față de alții“ (Matei 13, 34-36).

„De Mă iubiți, păziți poruncile Mele... Dacă Mă iubește cineva, va păzi cuvântul Meu și Tatăl Meu îl va iubi și vom veni la el și vom face locaș la el“ (Ioan 14, 15 și 23).

„De aș grăi în limbile oamenilor și ale îngerilor, iar dragoste nu am, făcutu-m-am aramă sunătoare și chimval răsunător... Dragostea îndelung rabdă; dragostea este binevoitoare, dragostea nu pizmuește, nu se laudă, nu se trufește... nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr; toate le nădăjduiește, toate le rabdă. Dragostea nu cade niciodată... Și acum rămân acestea trei: credința, nădejdea, dragostea. Iar mai mare dintre acestea este dragostea“ (I Corinteni 13, 1-13).

TESTAMENT DUHOVNICESC¹

Părinții trupești au obiceiul ca atunci când se apropie de capătul vieții lor trecătoare și pământești să lase prin testament copiilor trupești averea lor materială. Așa și eu, părintele Filotheu, cel mai mic dintre ieromonahi și duhovnici, egumen al Sfintei Mănăstiri Izvorul Tămăduirii din Paros, imitându-i pe aceștia, văzând că mi se apropie moartea și înspăimântat de marea răspundere pentru care voi da socoteală la a doua Venire în fața Dreptului și Nepărtinitorului Judecător al tuturor, Mântuitorul nostru Iisus Hristos, cu harul lui Dumnezeu, am alcătuit și las, ca părinte duhovnic, averea mea duhovnicească, fiilor mei duhovnicești, prin testamentul de față:

1. Mulțumesc Preabunului Dumnezeu, Părintele Ceresc, că în nețărnumita Sa bunătate și iubire de oameni, din nimic m-a făcut om, m-a cinstit și m-a creat după chipul și asemănarea Sa.

2. Mulțumesc lui Dumnezeu pentru că a binevoit să mă nasc din părinți creștini, să renasc prin Sfântul Botez, să mă numesc creștin și să primesc înfierea cea după har.

3. Mulțumesc Preabunului Dumnezeu, Părintele Ceresc, că de aproape optzeci de ani mă hrănește, îmi poartă de grijă și mă menține trupește și sufletește; trupește cu aerul pe care îl respir, cu lumina pe care o văd, cu pâinea și alimentele pe care le mănânc, cu apa pe care o beau și cu toate celelalte bunătăți materiale pământești. Sufletește cu Pâinea Vieții, adică Sfântul Trup și Sânge al Domnului, Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, adică Cuvântul lui Dumnezeu aflat în Sfintele Scripturi.

4. Mulțumesc Preabunului Dumnezeu, Cerescul Părinte Cel iubitor de oameni, că în întreaga mea viață, de aproape optzeci de ani, m-a păzit și salvat de la multe primejdii trupești și sufletești: păcătuind, nesocotind și călcând sfintele porunci ale Acestuia, nu m-a lăsat, nu Și-a întors fața de la Mine, nu m-a nimicit, ci mi-a dat vreme, mijloace și căi pentru pocăință și întoarcere.

5. Mulțumesc Preabunului, Preamilostivului și Preaîndurătorului Dumnezeu, Părintele Ceresc, Care în multa și nemăsurata Sa dragoste (către mine, cel mai mic, și către toți oamenii), iubire de oameni și bunătate, a trimis pe Fiul Său care S-a pogorât din ceruri și S-a făcut om ca să mă urce pe mine și pe toți oamenii de la pământ la cer și să ne facă fii ai lui Dumnezeu, și dumnezei după har. S-a smerit ca să ne înalțe. A sărăcit, ca să ne îmbogățească. S-a răstignit și Și-a vărsat pe cruce Sângele Său Sfânt ca să plătească datoria păcatelor noastre și prin vărsarea Sfântului Său Sânge ne-a răscumpărat de sub blestemul Legii Vechi. Ne-a izbăvit de osânda veșnică, de legăturile iadului și ale stricăciunii și ne-a deschis raiul, prima și marea țară patrie.

6. Mulțumesc Preabunului Dumnezeu, Părintele ceresc pentru că m-a luminat și mi-a sădit în inimă gândul să părăsesc lumea și toate ale ei și să-L urmez, devenind slugă și ostaș al Lui; să defăimez lucrurile pământești și trecătoare și să le iubesc pe cele cerești și veșnice.

7. Mulțumesc lui Dumnezeu că în locul părinților, fraților, rudelor și prietenilor trupești, pe care i-am lăsat și ascultând glasul Lui L-am urmat pe El, mi-a dat sute și mii de părinți, frați și fii duhovnicești, și în locul bunurilor materiale, pe care le-am nesocotit, mi-a dat mii de bucurii duhovnicești, dar nici de bunurile materiale și trupești necesare nu m-a lipsit.

Am plecat din locurile natale ca să-L urmez pe Hristos, fără toiag, fără traistă, fără nici un bănuț, doar cu o mică Evanghelie și cu ajutorul lui Dumnezeu și al fraților și fiilor mei duhovnicești, am construit șapte biserici, trei cimitire, o școală și o mănăstire. Am dat, din ceea ce mi-a trimis Dumnezeu, ajutoare către biserici, mănăstiri, școli, gimnazii, monahi săraci, monahii, văduve, orfani, bolnavi și către diferite spitale. Am ajutat mulți copii sărmani și orfani care au studiat în școli, seminare, facultăți. Fără bani, fără vreun salariu, am colindat timp de 45 de ani nenumărate orașe, comune, sate, insule, eparhii din Grecia și chiar din Egipt, Palestina, Arabia, Tracia și din Răsărit, propovăduind și spovedind.

Atotputernicul Dumnezeu, în a Cărui putere se află toate cele văzute și nevăzute, toată suflarea și toată zidirea însuflețită și neînsuflețită, materială și nematerială, Cel Care pe toate le îngrijește, hrănește și păstrează și nimic „nu lasă neîngrijit și necercetat“, Cel Ce hrănește păsările cerului care „nici nu seceră,

¹ (Testament scris pe 26 septembrie 1961, la praznicul trecerii în cealaltă viață a Apostolului și Evanghelistului Ioan Teologul).

nici nu adună în jitnițe“ (Matei 6, 26), Cel Ce i-a trimis pe Sfinții Apostoli în cele patru colțuri ale pământului să propovăduiască Evanghelia la toată făptura și le-a poruncit să nu aibă nici toiaș, nici traistă, nici arginți (Matei 10, 9-11) și nu i-a părăsit, Acesta nu m-a părăsit nici pe mine cel păcătos și nevrednic în cer și pe pământ și în viața aceasta trecătoare nu m-a lăsat fără ajutor.

Spun acestea nu ca să mă mândresc, nici să primesc laudă de la oameni, căci dacă aș face așa, aș fi fără minte. Dacă m-aș mândri, nu aș spune adevărul, întrucât toate câte le-am dobândit, Dumnezeu mi le-a dat. Eu de la mine nu am avut și nu am nimic: „Gol am ieșit din pânțele mamei mele și gol voi pleca“. Tot ce am avut, tot ce am dobândit și am cheltuit, toate străine au fost, toate daruri ale lui Dumnezeu. Nimic nu este al meu. Dacă am făcut vreun lucru bun, nu a fost al meu, ci al harului lui Dumnezeu. Și dacă m-am ostenit cu vreo lucrare, și aceasta a fost harul lui Hristos. Al meu e doar păcatul.

Dar de ce am spus toate acestea? Pentru voi, fiii mei, le-am scris, spre povățuirea voastră. Când faceți vreun lucru bun ori virtute, când sporiți în post, rugăciune, priveghere, milostenie, să fiți atenți să nu vă mândriți ca fariseii și să ziceți că ați făcut aceasta singuri, cu puterea și cu voia voastră, ci să spuneți: „Nu noi, ci harul lui Dumnezeu“. Acela le-a făcut, căci „și voia și lucrarea“ și puterea și înțelepciunea și toate virtuțile sunt daruri ale harului lui Dumnezeu și fără ajutorul Lui nu putem face nimic bun. *Fără Mine - a zis Domnul - nu puteți face nimic* (Ioan 15, 5).

Luați aminte, fiii mei, la mândria cea urâtă de Dumnezeu. Câți s-au mândrit precum fariseul, câți s-au încrezut în ei, precum Apostolul Petru (care a zis că nu se va lepăda de Hristos) sau precum David (care a crezut că va fi neclintit în veci) sau ca înțeleptul Solomon (care s-a mândrit cu înțelepciunea lui), toți au căzut. Și unii dintre aceștia s-au ridicat din păcat și mândrie prin căință, precum David, Petru, Solomon, alții însă nu s-au ridicat, nu s-au căit și au rămas nepocăiți, fiind cadavre vrednice de plâns, și au devenit sclavi ai iadului.

Să ne rugăm lui Dumnezeu, fiii mei, ca El să nu ne părăsească, ci să ne păzească și să ne ocrotească până la sfârșit, ca să nu ne cuprindă mândria. *Cel căruia i se pare că stă neclintit să ia seama să nu cadă* (I Corinteni 10, 12). Dar și mie, fiii mei, care vă scriu aceste povețe părintești, mi-e teamă. Rugați-vă ca Domnul să nu mă părăsească până la sfârșit. „Să nu lauzi nimic până nu-i vezi sfârșitul“. Nu sunt eu, viermele murdar al pământului, mai presus decât sfinții, decât Apostolul Petru și Proorocul David, nici mai înțelept decât Solomon, încât să nu mă tem. Atenție, atenție și iar atenție! Atenție neîntreruptă! *Fiți treji, privegheați. Potrivnicul vostru, diavolul, umblă, răcnind ca un leu, căutând pe cine să înghită* (I Petru 5, 8). Cel ce zidește fără Domnul casă pentru virtuți și suflet, zadarnic se ostenește.

Eu, fiii mei, tare mă tem, căci nu am ajuns la desăvârșirea iubirii, care e temelie tuturor și care îndepărtează frica; și voi, fiii mei, să aveți teamă, pentru că toți avem nevoie de multă luare-aminte și răbdare. Mie doar atunci nu-mi va mai fi teamă, când voi intra în rai, când mi se vor închide porțile și voi rămâne înăuntru, doar atunci voi putea spune: „Nu îmi mai este frică nici de păcat, nici de diavol“.

Eu, iubiiții mei fii, am îmbătrânit și peste puțin timp voi pleca gol din viața aceasta trecătoare și voi merge în cea veșnică, și de aceea Îl rog pe Iubitorul de oameni, Dumnezeu, să-mi ierte păcatele mele cele mari și nenumărate, să-i ierte de asemenea, pe toți câți au greșit față de mine, și pe cei față de care eu am greșit și i-am înfuriat să-i lumineze ca să mă ierte, și să mă primească pe mine, nevrednicul, la ospățul Său ceresc și să mă facă moștenitor al veșnicei Sale Împărății Cerești.

Dându-mi seama de datoria pe care o am către voi, fiii mei duhovnicești pe care mi i-a dat Dumnezeu, las acest testament duhovnicesc al meu care cuprinde avere și bunuri adevărate, statornice și veșnice.

După cum v-am spus, bogăția și averea duhovnicească nu sunt ale noastre, sunt străine, sunt ale lui Dumnezeu, Care le dă doar aceluia ce sunt vrednici și doresc să le dobândească și le cer: *Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate acestea se vor adăuga vouă* (Matei 6, 33). Eu însă nu vă voi da averea duhovnicească, ci vă voi lăsa sfat și povață despre cum să dobândiți această avere măreață, bogăția cerească, Împărăția Cerurilor.

Ascultați, deci, fiii mei dragi și iubiiți (pe care v-am iubit atât de mult, încât de multe ori L-am rugat pe Dumnezeu să mă învrednicească, precum El S-a jertfit pentru iubirea noastră, să-mi jertfesc și eu viața pentru iubirea voastră) ascultați glasul, porunca și povața părintelui vostru duhovnic. Pentru a dobândi această bogăție cerească și a deveni moștenitori ai Împărăției Cerurilor pregătită pentru voi de la facerea lumii, există multe căi și mijloace, dar eu vă voi arăta o cale care este foarte ușoară și sigură. Aceasta este chiar iubirea. Străduiți-vă din toate puterile și cu orice jertfă să dobândiți iubirea. Iubiți-L pe Dumnezeu din toată inima și din tot sufletul vostru și din toată puterea voastră și cugetul vostru, iar pe aproapele

vostru, adică pe orice om, ca pe voi înșivă (Luca 10, 27). Dacă Îl veți iubi cu adevărat pe Dumnezeu și pe aproapele vostru ca pe voi înșivă, nimic nu vă va putea despărți de iubirea lui Dumnezeu, *nici necazul, nici strâmtorarea, nici prigoana, nici foametea, nici lipsa de îmbrăcăminte, nici primejdia, nici sabia... nici moartea, nici viața, nici îngerii, nici stăpânirile, nici cele de acum, nici cele ce vor fi...* (Romani 8, 35-39).

Dacă veți dobândi o astfel de iubire sinceră, adevărată, curată, cuviincioasă, neprihănită și desăvârșită, vă vestesc (și fiți siguri că veți dobândi) Împărăția lui Dumnezeu. Atunci Împărăția lui Dumnezeu va fi înlăuntrul vostru. Dacă veți dobândi iubirea, Îl veți dobândi pe Dumnezeu Care este Iubirea însăși. Atunci veți fi nedespărțiți de Dumnezeu și Dumnezeu va fi cu voi, căci *Dumnezeu este iubire și cel ce rămâne în iubire rămâne în Dumnezeu și Dumnezeu rămâne întru el* (I Ioan 4, 16).

Atunci când Îl vom iubi pe Acesta din tot sufletul și din toată inima, când Îl vom iubi *nu numai din gură, ci cu fapta și cu adevărul* (I Ioan 3, 18), când vom păzi toate poruncile Lui, atunci, precum zice Domnul, vom fi iubiți... *Cel ce are poruncile Mele și le păzește, acela este care Mă iubește; iar cel ce mă iubește pe Mine va fi iubit de Tatăl Meu și-l voi iubi și Eu și Mă voi arăta lui și iarăși spune: Dacă Mă iubește cineva va păzi cuvântul Meu și Tatăl Meu Îl va iubi și vom veni la el și vom face locaș la el* (Ioan 14, 21; 23). Și dacă nu ne vom mândri ca fariseii, ci vom spune cu zdrobire a inimii, smerenie și pocăință că „suntem slugi nevrednice“, păcătoși mai mult decât toți păcătoșii și că dacă am fi făcut vreun bine nu a fost al nostru, nu noi l-am făcut, ci harul lui Dumnezeu, și dacă vom dobândi smerita cugetare, atunci cu adevărat vom deveni fii ai lui Dumnezeu, dumnezei după har și moștenitori ai împărăției lui Dumnezeu. Atunci să fiți siguri că toate cele ale lui Dumnezeu vor fi și ale voastre, locuințe, slavă, cinste, strălucire, frumusețe, bogăție, măreție, fericire și orice altă bunătate.

Învățați adevărul de la Însuși Domnul nostru Iisus Hristos, Mângâietorul și Izbăvitorul nostru. În rugăciunea pe care a făcut-o de față cu cei doisprezece ucenici ai Săi, la Cina cea de Taină, a spus către Părintele ceresc: *Dar nu numai pentru aceștia (ucenicii Săi) Mă rog, ci și pentru cei ce vor crede în Mine, prin cuvântul lor, ca toți să fie una, după cum Tu, Părinte, întru Mine, și Eu întru Tine, așa și aceștia în Noi să fie una, ca lumea să creadă că Tu m-ai trimis. Și slava pe care Tu Mi-ai dat-o, le-am dat-o lor, ca să fie una, precum Noi una suntem: Eu întru ei și Tu întru Mine, ca ei să fie desăvârșiți întru unime și să cunoască lumea că Tu M-ai trimis și că i-ai iubit pe ei, precum M-ai iubit pe Mine. Părinte, voiesc ca, unde sunt Eu, să fie împreună cu Mine și aceia pe care Mi i-ai dat, ca să vadă slava Mea, pe care Mi-ai dat-o pentru că Tu M-ai iubit pe Mine mai înainte de întemeierea lumii* (Ioan 17, 20-25).

Aflați adevărul și de la cei doi Sfinți Apostoli, Evanghelistul Ioan Teologul și dumnezeiescul propovăduitor Pavel, care a fost răpit până la al treilea cer și a văzut și auzit cuvinte de nespus, „pe care nu se cuvine omului să le grăiască“ (II Corinteni 12, 4) și „cele ce ochiul n-a văzut și urechea n-a auzit și la inima omului nu s-au suit, pe acestea le-a grăit Dumnezeu celor ce-L iubesc pe El“ (I Corinteni 2, 9).

Sfinții Apostoli sunt glasuri ale lui Hristos, sunt mădulare ale Sfântului Duh. Tot ce au spus, grăit, propovăduit și scris, le-a fost insuflat de Sfântul Duh, care i-a iluminat, i-a inspirat și i-a călăuzit. Și Sfântul Evanghelist Ioan Teologul spune: *Iubiților, acum suntem fii ai lui Dumnezeu și ce vom fi nu s-a arătat până acum. Știm că dacă El se va arăta, noi vom fi asemenea Lui, fiindcă Îl vom vedea cum este* (I Ioan 3, 2). Iar dumnezeiescul Apostol Pavel zice: *Cât pentru noi, cetatea noastră este în ceruri, de unde și așteptăm Mântuitor, pe Domnul nostru Iisus Hristos, Care va schimba la înfățișare trupul smereniei noastre ca să fie asemenea trupului slavei Sale* (Filipeni 3, 20-21).

O, adâncul bogăției și al înțelepciunii și al științei lui Dumnezeu! Cât sunt de necercetate judecățile Lui și cât de nepătrunse căile Lui! Căci cine a cunoscut gândul lui Dumnezeu sau cine a fost sfetnicul Lui? (Romani 11, 33-34). Așa să strigăm împreună cu dumnezeiescul Apostol Pavel și să spunem împreună cu Proorocul David: *Doamne, Dumnezeul nostru, cât de minunat este numele Tău în tot pământul! Ce este omul că-Ți amintești de el? Sau Fiul omului, că-l cercetezi pe el?* (Psalmi 8, 1; 4). *Cât s-au mărit lucrurile Tale, Doamne, toate cu înțelepciune le-ai făcut* (Psalmi 103, 25).

Iar eu, păcătosul, mă minunez și admir marea iubire de oameni a lui Dumnezeu și copleșit de acestea plâng și grăiesc îndurerat: „O, Dumnezeule, iubitorule de oameni, Părinte Ceresc, ce ai văzut la noi, viermi ai pământului, oameni păcătoși, nevrednici, neascultători, călcători și nesocotitori ai poruncilor Tale? Noi în fiecare zi și în fiecare ceas Te mâniem cu lucrările noastre netrebnice (și mai mult decât toți eu, cel mai păcătos), cu cugetările noastre viclene, trufașe, hulitoare, mizerabile și necurate. Te mâniem încă și cu lucrările și cuvintele necuviincioase, cu judecățile și vorbele fără rost, cu minciunile și înfumurările, cu nedreptățile și părtinirile și cu necredința noastră, cu lipsa de evlavie, cu prefăcătorie, cu

lașitatea, cu dorința de slavă omenească, precum și cu lipsa dragostei creștine. Și Te mâniem și cu necercetarea și nepăsarea noastră în cele bune și duhovnicești, în cele nestrăbătute și cerești și cu dorirea noastră spre cele trupești, pământești, stricăcioase, spre plăcerile trupești și întinate și spre alte păcate vătămătoare pentru suflet.

De ce ne iubești atât de mult și voiești să ne faci fii ai Tăi și dumnezei după har, Dumnezeu meu? De ce ai pregătit pentru noi atâta cinste, atâta slavă și fericire, atâta bogăție, atâta avere, asemenea Împărăție Cerească și moștenire? O, Dumnezeu meu! Cât de îndatoritori suntem pentru asemenea daruri! Și cât de nevrednici, nerecunoscători, nesimțitori, neînțelepți și fără minte suntem noi, oamenii, care cinstim și răsplătim atât de puțin marea Sa bunătate și iubire de oameni! Cu dreptate, Dumnezeule Mângâietor, Părinte Ceresc, glăsuiești prin vocea proorocului Tău Isaia: *«Ascultă, cerule, și ia aminte, pământule, că Domnul grăiește: Hrănit-am feciori și i-am crescut, dar ei s-au răzvrătit împotriva Mea. Boul își cunoaște stăpânul și asinul ieslea domnului său, dar Israel nu mă cunoaște: poporul Meu nu Mă pricepe»* (Isaia 1, 2-3).

Fiți atenți, fiii mei iubiți, fiți cu băgare de seamă, să nu vă asemănați cu astfel de oameni nerecunoscători. Dar chiar dacă, oameni slabi fiind, amăgiți de diavolul cel viclean și laș, veți cădea în păcat de moarte și-L veți întrista pe Preabunul Dumnezeu, Părintele Ceresc, să nu deznădăjduiți și să nu înaintați în nepăsare, ci pocăiți-vă de îndată. Să nu vă fie rușine și să vă spovediți sinceri și Preabunul Părinte, ca un Preaîndurător și Preamilostiv, vă va ierta. Vă va primi cu brațele deschise, ca pe fiul risipitor, pe vameș, pe femeia păcătoasă și ca pe mulți alții care au păcătuit și apoi s-au pocăit. Căci Hristos a venit în lume ca să-i mântuiască nu pe cei dreپți, ci pe cei păcătoși, nu a venit să-i tămăduiască pe cei sănătoși, ci pe cei bolnavi „care au trebuință de doctor“. Atunci când păcătuim, Dumnezeu Se întristează, pentru că nu vrea să păcătuim, dar când ne pocăim, nu numai că-I trece întristarea, ci Se și bucură pentru un păcătos ce se pocăiește, mai mult decât pentru nouăzeci și nouă de dreپți. Chiar și îngerii se bucură în ceruri pentru un păcătos ce se pocăiește: *Căci Fiul Omului a venit să caute și să mântuiască pe cel pierdut* (Matei 18, 11, Luca 19, 10).

Când Îl veți iubi pe Dumnezeu cu adevărat, sincer, real, din tot sufletul și inima voastră, iubirea nu vă va mai lăsa să păcătuiți, fiii mei dragi. Iubirea desăvârșită, după Sfântul Evanghelist Ioan, „izgonește frica“, iar după dumnezeiescul Pavel „iubirea nu va trece niciodată“. Dar întrucât omul, cum spune proorocul Ieremia, chiar un ceas dacă ar trăi, nu e posibil să nu fie atins de păcat (fără păcat este numai Dumnezeu, însă omul păcătuiește cu cuvântul și cu lucrul, de voie și fără de voie, din știință și din neștiință, cu mintea și cu cugetul), tocmai de aceea Domnul nostru ne-a dat nouă, oamenilor, Taina spovedaniei, prin care ne curățim de orice păcat. Omul iubitor de Dumnezeu, când păcătuiește, cugetă îndată la păcatul lui, îi pare rău că L-a întristat pe Dumnezeu, se căiește, plânge amarnic, ca Petru, și primește grabnic iertarea.

Apostolul Petru, deoarece L-a iubit mult pe Hristos, îndată după ce s-a lepădat de El s-a căit, a plâns amarnic, iar Domnul nostru Iisus Hristos nu numai că l-a primit și l-a iertat, dar l-a așezat și primul între apostoli. Iuda, pentru că nu L-a iubit pe Hristos, ci a iubit mai mult banii și pe diavol, imediat după ce a păcătuit, și-a pus capăt zilelor, și-a predat sufletul și trupul diavolului, pe care l-a iubit, și de aceea a fost osândit la iadul veșnic.

Voi, fiii mei iubiți, din nou vă repet, iubiți-L pe Dumnezeu ca să deveniți fii ai Săi și dumnezei după har, așa cum Dumnezeu voiește și Sfinții Apostoli ne povățuiesc și precum spun și cei doi mari și dumnezeiești Sfinți Părinți ai Sfintei noastre Biserici, Sfântul Maxim Mărturisitorul și Fericitul Augustin. „Nu nesocoti porunca iubirii, prin care devii fiu al lui Dumnezeu; căci dacă o nesocotești, te vei face fiu al gheenei“, zice dumnezeiescul Maxim. Iar Fericitul Augustin spune: „Dragostea îl preface pe cel ce iubește în obiectul iubirii lui: cei ce-L iubesc pe Dumnezeu, dumnezei vor fi, cei ce-l iubesc pe diavol, diavoli se vor face, iar cei ce iubesc trupul, trupuri vor fi“.

Apostolul Petru L-a iubit pe Hristos. Când Hristos S-a arătat după Înviere ucenicilor Săi, de trei ori l-a întrebat pe Petru: „Petre, Mă iubești?“. Petru a răspuns: „Doamne, Tu știi toate, Tu știi că Te iubesc“. Întrucât L-a iubit cu adevărat pe Hristos, a devenit Dumnezeu după har. Însă Iuda, pentru că l-a iubit pe diavol, s-a făcut asemănător acestuia. „Și între voi unul este diavol“, a grăit Domnul către ucenicii Săi, vorbind despre trădătorul Iuda.

Sfântul Apostol Petru, Sfinții Apostoli, prooroci, mucenici, cuvioși, dreپți și ceilalți sfinți, pentru că L-au iubit pe Dumnezeu, au devenit fii ai lui Dumnezeu, dumnezei după har, și moștenitori ai Împărăției veșnice. Iar Iuda și toți cei lipsiți de evlavie și păcătoșii nepocăiți, întrucât nu L-au iubit pe Dumnezeu, au

devenit diavoli și moștenitori ai iadului veșnic. Voi, fiii mei dragi, iubiți-L pe Dumnezeu, ca să găsiți bucuria veșnică. Să nu socotiți nimic mai presus de iubirea lui Dumnezeu, ca atunci când va veni în slavă să găsiți odihna împreună cu toți sfinții, pentru ale căror rugăciuni și cereri, precum și prin mijlocirile Prea Sfintei Maici a Domnului nostru Iisus Hristos să vă învredniciți a intra în Împărăția Cerurilor.

Acesta, fiii mei, este ultimul meu testament. Aceasta este averea și moștenirea pe care v-o las, și mai mare decât aceasta nu este nici una.

Plec din viața aceasta trecătoare, fiii mei dragi și iubiți, mulțumit că v-am arătat mijlocul și calea prin care să deveniți fii ai lui Dumnezeu după har, moștenitori ai Împărăției Cerurilor, bogați, fericiți, slăviți, nu lumește (căci toate cele omenești, care nu mai rămân după moarte, sunt zadarnice), ci dumnezeiește. Aș fi plecat și mai mulțumit dacă Dumnezeu m-ar fi învrednicit și pe mine să-mi jertfesc viața pentru iubirea lui Hristos și a fiilor mei duhovnicești, precum și Acela Și-a jertfit-o pe a Sa pentru iubirea noastră, a oamenilor. Dar iarăși nădăjduiesc că „Cel ce cercetează inima și rărunchii și pe toate cele ascunse le dă în vileag“, nu mă va pedepsi pentru această nevrednicie a mea.

Vă mulțumesc și vouă, fiii mei duhovnicești, pentru dragostea, respectul și cinstea pe care le-ați avut față de mine, cel mai mic, părintele vostru duhovnic, pentru îngrijirile pe care mi le-ați oferit în timpul călătoriilor mele, pentru ajutoarele pe care le-ați dăruit bisericilor, școlilor și mănăstirilor pe care le-am construit și pentru banii dați fraților sărmani ai Domnului, văduvelor, orfanilor, întemnițaților și bolnavilor aflați în diferite spitale.

Îmi cer iertare de la voi, fiii mei duhovnicești și de la toți creștinii și toți oamenii, deoarece ca părinte duhovnic nu m-am îngrijit de voi precum trebuia. Nu v-am oferit hrana duhovnicească necesară; nu m-am ostenit, nu am privegheat, nu am asudat, nu v-am cercetat, așa cum trebuia să fac din dragoste pentru voi. Nu mi-am vărsat sângele pentru mântuirea voastră. De asemenea, cer iertare de la Dumnezeu și de la voi întrucât, ca om păcătos ce sunt, m-am făcut vinovat cu cuvântul și cu lucrul, cu voie și fără de voie, cu mintea și cu cugetul. Vă iert și eu pe toți cei care mi-ați greșit cu voie și fără de voie, cu știință și din neștiință, cu cuvântul și cu fapta, care nu ați făcut ascultare, m-ați supărat, hulit, nedreptățit, m-ați privit cu trufie sau ați cugetat rău împotriva mea.

Și vă rog fierbinte pe voi, fiii mei duhovnicești, când veți auzi ori veți afla că am plecat din viața aceasta trecătoare și m-am mutat din moarte la viața cea fără de sfârșit, oriunde veți fi, să vă rugați pentru mine către Iubitorul de suflete, Dumnezeu, să ierte multele mele păcate și greșeli și, în nemăsurata Sa milostivire și după mulțimea îndurărilor Lui, să treacă peste acestea și să mă învrednicească să intru în Împărăția Sa cea Cerească, în strălucirile sfinților, în locașurile iubite ale raiului, unde e locuința tuturor celor drept - credincioși.

Nădăjduiesc, iubiții mei fii, în primul rând în marea milă a lui Hristos Dumnezeu și în al doilea rând în mijlocirea Preacuratei Maicii Sale și a tuturor sfinților și în al treilea rând în rugăciunile voastre. Dumnezeu mi-a dat atât de mulți fii duhovnicești, nu numai în Grecia, ci și în Europa, Africa, America, Australia, încât dacă voi toți, fiii mei, veți face o rugăciune fierbinte către Părintele Cerească, ea va fi ascultată de Domnul Savaot și mă va învrednici să intru în rai, precum a făcut cu tâlharul, și îmi va spune: „Pentru mijlocirile Maicii Preacurate și ale tuturor sfinților și pentru rugăciunile fiilor și fraților tăi duhovnicești care au rămas în lume și a aceluia ce se găsește în pământul celor vii, vino în bucuria Domnului tău”.

Iar atunci și eu, dacă voi găsi îngăduință în fața lui Dumnezeu, Îl voi ruga ca acolo unde sunt eu să veniți și voi, fiii mei duhovnicești, ca să fim veșnic împreună în rai. Și când veți veni, voi zice către Domnul: „Iată-mă pe mine, Doamne, și pe fiii pe care mi i-ai dat!” Apoi voi spune grabnic rugăciunea de mulțumire:

„Mulțumim Ție, Hristoase, Dumnezeul nostru, atât eu cât și fiii mei duhovnicești, că ne-ai izbăvit pe noi toți de pe marea înviforată a vieții trecătoare și din valea plângerii și ne-ai așezat pe noi în limanul acesta limpede și liniștit al raiului și al vieții veșnice. Mulțumim Ție că ne-ai făcut pe noi moștenitori ai Împărăției Tale și ai bunătăților Tale veșnice, locuitori ai Ierusalimului Cerească, împreună cu Sfinții Prooroci, cu apostolii, cu mucenicii, cu mărturisitorii și cuvioșii. Te slăvim și Ți mulțumim că ne-ai făcut părtași bunătății Tale celei nespuse, ne-ai dăruit bucuria și fericirea negrăită și ne-ai învrednicit slavei, cinstei și măririi netrecătoare și nesfârșite, în nețărnamurita Ta milă și în marea Ta iubire de oameni”.

Cel mai mic între ieromonahi și părinte duhovnic,
Filothei

Trâmbițare trezvitoare și mântuitoare

Starețul Sfintei Mănăstiri „Izvorul Tămăduirii“ din Paros, Filothei Zervakos.

Către

Toți egumenii, arhimandriții, propovăduitorii, ieromonahii, monahii din mănăstirile ortodoxe palestinieni, Muntele Sinai, Athos și către toți preoții și dascălii Greciei și ai celorlalte națiuni și Biserici ortodoxe.

Bucurați-vă și săvârșiți cele bune!

Iubiți frați și părinți,

Orice împărat, când vrea să pornească război împotriva altui împărat, strânge armată formată din generali, ofițeri, subofițeri, ostași, infanteriști, călăreți, marinari, piloți și alții.

În felul acesta și Împăratul Ceresc și Stăpânul tuturor, Domnul nostru Iisus Hristos, Conducătorul și Întemeietorul Sfintei noastre Biserici, venind pe pământ, a pornit război împotriva vrăjmașului neamului omenesc, stăpânul întinericului și al puterilor acestuia.

În acest război, Domnul nostru Iisus Hristos i-a înrolat mai întâi pe Sfinții Apostoli, apoi pe Sfinții Mucenici și apoi pe Cuvioșii din cinul îngeresc al monahilor, care se numește *îngeresc* pentru că monahii sunt datori să viețuiască pe pământ precum îngerii în cer, după cum spune Vasile cel Mare.

Aceste trei legiuni, a Sfinților Apostoli, a Sfinților Mucenici și a monahilor, în timpul primilor ani creștini și mai ales în primele cinci secole, au luptat bine, cu vitejie și curaj, și au avut izbânzi glorioase. L-au învins pe vrăjmașul nevăzut, stăpânul întinericului și i-au distrus toate capcanele și uneltirile. Acești învingători, urcând spre ceruri, au primit cununii cerești și netrecătoare de la marele Luptător, Mântuitorul nostru Iisus Hristos, Împăratul slavei, fiind primele mădulare ale Bisericii creștine triumfătoare.

Dar cu trecerea timpului, legiunile Bisericii au început puțin câte puțin să se moleșească și să slăbească, după cum foarte simplu și adevărat spune un autor al cântărilor din Biserica noastră, Sfântul Andrei Criteanul (autorul Canonului cel Mare și al multor cântări și cuvântări bisericesti), într-un tropar din cântarea nouă a Canonului Mare, în care se spune: „Legea s-a făcut neputincioasă, Evanghelia nu lucrează și toată Scriptura întru tine nu este băgată în seamă; proorocii au slăbit și tot cuvântul Celui Drept“.

În generația actuală, „vicleană, prefăcută, nerecunoscătoare și păcătoasă“, în care „toți s-au abătut, împreună netrebniți s-au făcut, nu este cel ce face bunătațe, nu este până la unul“ (Psalmul 13, 3), „și nu este în vremea aceasta cârmuire și prooroc și egumen“, toate forțele cârmuitoare au slăbit cu desăvârșire, pe când puterile vrăjmașului au crescut uimitor și ghearele acestuia s-au înmulțit și, ca fiarele sălbatice, s-au năpustit cu toate, amenințând să nimicească Sfânta Biserică, să-i ia prizonieri pe pușinii ostași înrolați în armata lui Hristos, să-i ucidă pe străjuitorii sfintei noastre credințe, să smulgă și să murdărească Sfintele vase ale Bisericii și să facă să dispară temeliile dreptei credințe, distrugând astfel credința ortodoxă, curată și desăvârșită, în Hristos.

Credința noastră este în primejdie

Dar de ce?

Pentru că aceia care au fost înrolați de Stăpânul Împărăției Cerurilor să lupte, s-au moleșit. Și nu numai că au slăbit, ci s-au adâncit în somnul greu al trândăviei și al nepăsării. Dorm și s-au făcut nevăzuți, iar vrăjmașii se văd peste tot, veghează neîncetat, lucrează, pătrund în orașe, comune, sate, „împresoară pământ și mare“, se zbat, cheltuiesc bani nenumărați ca să ia ostateci și să adune prozești,

partizani, ucenici, pentru a ucide sufletele creștinilor ortodocși și a dezrădăcina credința noastră ortodoxă, fără de care este cu neputință să ne mântuim.

Dar vrăjmașii și potrivnicii noștri nu au puterea nici să dezrădăcineze credința ortodoxă și nici să distrugă Sfânta Biserică a lui Hristos. N-au decît să se lupte ca turbații! Să scornească și să năSCOCEASCĂ uneltiri și vicleșuguri. Să lupte și să se căznească. Să cheltuiască miliarde de lire și dolari. Se vor strădui în zadar și fără folos.

Credința ortodoxă este puternică și nu se va clinti. Este stîncă nemișcată. Este piatra din capul unghiului despre care Domnul nostru a spus în Evanghelie: „Cine va cădea pe piatra aceasta se va sfărâma, iar pe cine va cădea îl va strivi“ (Matei 21, 44). Este piatra neclintită pe care Hristos a întemeiat Biserica Sa „una Sfântă și desăvârșită“ și care va rămâne nemișcată în veci, după cum iarăși spune Domnul nostru în Evanghelie: „și porțile iadului nu o vor birui“ (Matei 16, 18).

Toți cei care au luptat împotriva Sfintei noastre Biserici de la întemeierea ei încoace, au fost nimiciți, și pe cei care în ziua de azi și pe viitor vor lupta împotriva ei, Dumnezeu îi va distruge ca pe niște vase de lut. Trebuie să credem cu toții că credința noastră ortodoxă va triumfa în lumea întregă și că Stăpânul, Întemeietorul și Ziditorul acesteia, Învîngătorul morții și al păcatului, Cel ce a coborât la iad, ca Dumnezeu, și pe cei legați din veacuri i-a eliberat de legăturile morții, „Cel tare și puternic în războaie“, care i-a zdrobit pe vrăjmași cu brațul Său cel înalt, îl va învinge și de unul singur, fără nici un ajutor, pe stăpânul întunericului, și va distruge până la sfârșit puterile lui. Dar totdeauna trebuie să credem că și noi, cei ce facem parte din armata lui Iisus Hristos, am fost înrolați cu scopul de a lupta, de a ne război vitejește, de a-l învinge pe vrăjmaș, avînd desigur ajutor și aliat pe Însuși Hristos, Cel ce ne-a dat nouă puterea să călcăm „peste șerpi și scorpioni și peste toată puterea potrivnicului“, noi, care suntem avangarda legiunii alese... noi? Vai și amar! Unii dintre noi s-au temut și au dat înapoi. Pe alții i-a cuprins somnul și au adormit, și alții s-au predat fără luptă în mâinile vrăjmașului.

Și cei din legiunea monahilor cea desăvârșită, neînfricată și vitează, din care odinioară au făcut parte acei generali și viteji ostași Vasile cel Mare, Grigorie Teologul, Atanasie cel Mare, Ioan Gură de Aur, Fotie, Marcu Eugenicu, Pavel, Pahomie, Antonie, Macarie, Sava, Eftimie, Ioan Damaschin, Teodor Studitul, Atanasie Atonitul și alte mii de monahi temerari, puternici și sfinți, ostași aleși ai lui Hristos, i-au învins pe vrăjmașii nevăzuți cei făcători de rele (diavolii) și pe cei văzuți (ereticii: arieni, pnevmatomahi, apolinariști, nestorieni, iconoclaști și pe toți potrivnicii și vrăjmașii Sfintei noastre Biserici) și au fost făclii nemuritoare pentru Sfânta noastră Biserică. Această legiune și-a pierdut acum puterea și tăria și a rămas cu prea puțini generali și ostași, și aceștia nu foarte puternici și tari.

Căci iată, m-am învrednicit și eu, iubiți frați, cel mai mic și „mai nevrednic din cer și de pe pământ și din viața aceasta trecătoare“, să intru în tagma aleasă și îngerească a monahismului, cu harul Domnului, și am devenit slujitor și ostaș al lui Iisus Hristos și Îi mulțumesc Prea Bunului Dumnezeu și Părintelui Ceresc, dăruitorul tuturor bunătăților și bucuriilor, pentru harul acesta de neprețuit cu care m-a învrednicit. Mărturisesc că, din momentul în care mi-am încheiat stagiul militar obligatoriu și m-am înrolat în armata Împăratului Ceresc cu scopul de a mă lupta ca un bun ostaș și de a mă război cu vrăjmașul nevăzut, stăpânul întunericului și al puterilor lui, nu am încetat, întărit de harul lui Dumnezeu, să mă lupt și să mă bat cu vrăjmașii cei văzuți și nevăzuți care ziua și noaptea, în tot timpul și în tot ceasul, fără odihnă și fără întrerupere, ne războiesc pe noi. Am primit multe lovituri, multe răni, am trecut prin multe primejdii, multe suferințe, multe supărări, dar din toate acestea m-a scăpat Domnul. Mărturisesc, de asemenea, că nu am luptat mereu cum ar fi trebuit, dar nici nu m-am predat în mâinile vrăjmașilor. Și Îl rog pe Dumnezeu ca până în clipa plecării să mă ajute să nu cad în mâinile lor și ca îngerii cei luminați să-mi ia sufletul.

Pe cât mi-a fost cu putință am luptat, am spovedit, am învățat, am scris, am predicat cuvîntul lui Dumnezeu, mergînd prin orașe și sate, și i-am sprijinit pe frații creștini în credința întru Hristos și în dragoste. Întrucît nu m-am luptat cum trebuia, nu îndrăznesc să spun ca dumnezeiescul Pavel: „lupta cea bună m-am luptat, drumul l-am isprăvit“, ci, nădăjduind în nemărginita îndurare și nemăsurata milă a lui Dumnezeu, grăiesc precum David: „Miluiește-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta“.

Peste puțină vreme voi pleca din viața aceasta trecătoare și nedesăvârșită prin care am trecut. Voi pleca pe de o parte bucuros, nădăjduind că mila nemărginită a lui Dumnezeu mă va mântui și pe mine păcătosul, precum a mântuit pe mulți vameși, desfrânați, hoți și păcătoși care s-au pocăit, și mă va așeza în rînd cu cei izbăviți, iar pe de altă parte voi pleca cu tristețe, plînsese, lacrimi, jale și oftare, văzînd că vrăjmașii credinței noastre, lucrători și ostași ai stăpânului întunericului, se înmulțesc și se luptă cu râvnă

și cu grijă, neobosiți și mereu treji; lovesc, rănesc șiucid mii de credincioși ca să placă stăpânului diavolilor și primesc ca răsplată iadul cel veșnic. Iar conducătorii, ofițerii, ostașii și lucrătorii Împăratului Ceresc, cu mici - dar foarte mici excepții, dorm și nu vor să se obosească câtuși de puțin ca să câștige Împărăția Cerească și veșnică. Astfel vor rămâne în afara cămării Mirelui Hristos precum fecioarele neînțelepte, și pentru asta vor fi aruncați în flăcările focului celui nestins.

Regret și de aceea plâng, sufăr și oftez și strig către voi, cei puțini rămași și aleși, arhimandriți, propovăduitori, egumeni, preoți, ieromonahi și monahi, voi, cei ce alcătuiți partea aleasă a clerului, legiunea străjuitoare a Sfintei noastre Biserici și a credinței noastre ortodoxe și desăvârșite, voi, ofițeri și ostași viteji ai armatei de cinste a lui Hristos.

Iau goarna duhovnicească și trâmbițez cu toată puterea sufletului meu sunet de mântuire și de trezire. Este trâmbițarea marelui nostru General, propovăduitorul dumnezeiesc al neamurilor, Sfântul Apostol Pavel, învingătorul, cel ce a înfrânt forța vrăjmașului și a nimicit armatele lui, luptând sub steagul Răstignitului Mântuitor și Izbăvitor al sufletelor noastre. Ascultați cu luare-aminte sunetul goarnei: „E ceasul deșteptării noastre “.

E vremea să vă treziți din somn. Sculați-vă, aruncați departe somnul nepăsării, ca să nu vă găsească vrăjmașul dormind și să vă omoare. Treziți-vă, căci ne îndreptăm spre sfârșit, spre moarte, pentru că ziua celei de-a doua Veniri a Domnului se apropie. Treziți-vă ca să luptați în puținul timp care v-a mai rămas, căci „vine ceasul când nimeni nu va mai putea lucra“. Treziți-vă, ascultați glasul gurii lui Hristos, pe dumnezeiescul propovăduitor Pavel; „Iată vreme potrivită, iată ziua mântuirii...“. Treziți-vă, îndepărtați somnul nepăsării, îmbrăcați-vă cu armele luminii. Loviți-i cu bărbăție și vitejie pe vrăjmașii văzuți și nevăzuți care, stăruitori și neobosiți, ne înconjoară și ne lovesc din toate părțile, din dreapta, din stânga, din față, de sus, de jos, zi și noapte și în fiecare clipă și ceas.

Nu vă fie frică! Nu vă înspăimântați de mulțimea vrăjmașilor noștri. Nu uitați că Sfinții Apostoli erau numai doisprezece, mult mai puțini decât suntem noi și aveau mai mulți vrăjmași. Nu aveau nici un prieten. Toată lumea, tot pământul, toți oamenii erau vrăjmașii lor, dar L-au avut prieten, aliat și ajutor pe Hristos. Aveau doar trei arme. Arma credinței, arma iubirii și arma smereniei. Cu ajutorul lui Hristos și cu aceste trei arme i-au învins pe toți vrăjmașii, pe toată lumea; și acești lăudați întru Hristos spuneau: „cu aceasta am învins lumea, cu credința noastră“ și cu dragostea pentru Învățătorul și Stăpânul nostru Hristos. Nu noi am învins, ci harul lui Dumnezeu a învins și ne-a ajutat, fără de care nu am fi putut face nimic.

Iubiții mei frați,

Îndrăzniți! Aveți credință! Aveți dragoste! Hristos trăiește. Niciodată nu moare; *Iisus Hristos ieri și azi și în veci este același* (Evrei 13, 8). Cel care i-a ajutat pe Sfinții Apostoli să învingă lumea ne va ajuta și pe noi; e de-ajuns să ne trezim și să ne îndepărtăm de somnul nepăsării. Acest strigăt al dumnezeiescului Apostol Pavel, pe care îl trâmbițez și îl amintesc acum, în clipa cea târzie a vieții mele, nu îl trâmbițez ca să vă treziți numai voi, frații mei iubiți, tovarăși de drum, împreună-luptători și războinici. Îl trâmbițez și pentru mine, căci și eu am mare nevoie să lupt și să mă războiesc, fiindcă vrăjmașul nu încetează să ne războiască nici pe mine, bătrânul, nici pe voi și nici pe nimeni altul, până la ieșirea sufletului omului din trup, precum este vădit, deoarece și de Stăpânul cel desăvârșit al credinței noastre, Mântuitorul, Izbăvitorul și Scăparea sufletelor noastre, Domnul nostru Iisus Hristos a îndrăznit să se apropie și să-L războiască după Botezul din Iordan, când Se afla în pustie (Matei 4, 1-12); dar și la urmă, cu puțin înainte de moartea Sa pe Cruce, în seara Cinei celei de Taină: „vine stăpânitorul acestei lumi și el nu are nimic în Mine“ a zis Domnul (Ioan 14, 30).

Așadar, dacă și de Dumnezeu cel atotputernic a îndrăznit, nerușinatul și neobrăzatul, să se apropie, dacă vine până și spre Acela Care l-a aruncat ca pe un fulger din ceruri în prăpastie, cu atât mai mult spre noi cei slabi, pe care ne războiește cu și mai multă sălbăcie la sfârșitul vieții, când plecăm din trupul acesta stricăcios, dar și atunci când suntem adormiți. De aceea avem mare nevoie să ne trezim și să apucăm cu multă dorire armele luminii, armele credinței și iubirii, și cu ele să-l lovim pe vrăjmaș. Și când acesta ne va vedea înarmați cu armele credinței și iubirii, cu armele smereniei și Sfintei Cruci, se va înspăimânta și va fugi tremurând și „neputând suferi această putere“.

E necesar însă ca înainte de a începe războiul cu vrăjmașii din afară, văzuți și nevăzuți, să avem grijă să-i războim mai întâi pe vrăjmașii dinlăuntru nostru și după ce îi vom birui pe de-a-ntregul, atunci

să îi lovim și pe cei din afară. Pentru că dacă nu-i învingem pe vrăjmașii lăuntrici și avem de gând să-i lovim pe cei din afară, e cu neputință să învingem. Vrăjmașii lăuntrici sunt patimile care se adună împotriva noastră, împotriva sufletului nostru, și ne războiesc. Acestea sunt multe, dar cele mai grele dintre ele sunt egoismul, mândria, iubirea de plăceri trupești, iubirea de arginți și nepăsarea din care se nasc multe altele, mari și mici. Pe toate acestea, creștinul, ostaș al lui Hristos, după ce se trezește din somnul nepăsării, trebuie să le biruiască, trebuie să le supună; să supună trupul duhului și atunci îi va învinge cu ușurință pe toți vrăjmașii văzuți și nevăzuți.

***

În anul 1924, harul Preaputernicului Dumnezeu, Părintele ceresc, m-a învrednicit să vizitez Palestina, Egiptul, Arabia și Muntele Sinai. În afară de locurile pe unde a umblat Hristos, am vizitat și sfintele mănăstiri, schituri, sihăstrii, peșteri, stânci și găuri în pământ, locuințe ale miilor de ostași viteji ai oastei Domnului, îngeri pământești și oameni cerești care au luptat cu bărbații și i-au învins pe vrăjmașii cei nevăzuți. Acești ostași viteji ai marelui Împărat Ceresc au primit de la Dumnezeu atâta putere și tărie încât vrăjmașii netrupești, simțindu-le prezența și auzind numele lor, s-au înfricoșat și au fugit. Acești ostași viteji, care locuiau în mănăstiri și schituri, în pustietăți și munți, în peșteri și găuri ale pământului, au avut conducători și generali pe marii și slăviții Părinți Antonie, Pahomie, Pavel, Teodor, Eftimie, Sava, Teodosie, Atanasie și alții care i-au instruit bine și i-au arătat biruitori în lupta cu vrăjmașii nevăzuți. Aceștia, îndată ce auzeau că Biserica și credința sunt în primejdie, lăsau pustia și se duceau să lupte împotriva potrivnicilor, pe care îi învingeau totdeauna.

Am cutreierat toate mănăstirile și sihăstriile, m-am băgat prin peșteri și prin găurile pământului, am cercetat pretutindeni ca să găsesc pe vreunul dintre aceia despre care dumnezeiescul Apostol Pavel spune că: „... au pribegit în piei de oaie și în piei de capră, lipsiți, strâmtorați, rău primiți. Ei, de care lumea nu era vrednică, au rătăcit în pustii, și în munți, și în peșteri, și în crăpăturile pământului“ (Evrei 11, 37-39).

Însă nu am găsit nici unul și amintindu-mi de acei bărbați viteji și neînvinși, amintindu-mi de răbdarea și nădejdea, de bărbăția și măreția sufletească, de credința și dragostea fierbinte pe care o aveau față de Dumnezeu și aproapele, amintindu-mi apoi și de slăvitul Prooroc Ieremia care plângea pentru distrugerea Ierusalimului și de Sfântul Efrem care se jeluia din pricina lipsei bărbaților sfinți, am stat la gura peșterii proorocului Ilie, acolo unde îngerul întrupat, mândria proorocilor, al doilea Înainte Mergător al venirii lui Hristos, înflăcăratul și râvnitorul Ilie, L-a văzut pe Dumnezeu îmbrăcat în slavă, și am început să plâng, să oftez și să spun plin de amărăciune cuvintele triste ale Sfântului Efrem: „O, suflete al meu, cum am mai grăit și am plâns, că iute au pierit părinții desăvârșiți și nevoitorii sfinți! Unde sunt Părinții? Unde sunt Sfinții? Unde sunt iubitorii de rugăciune, smeriții, cuvioșii, isihaștii, cumpătații, evlavioșii, trezvitorii? Unde sunt cei plăcuți lui Dumnezeu, care stăteau în fața Acestuia prin rugăciune curată, stropind pământul cu lacrimi dulci? Unde sunt cei ce s-au lepădat de bunurile pământești? Unde sunt cei cu dragoste deplină către Dumnezeu, care nu au dobândit nimic din cele stricăcioase?

Unde sunt cei ce urăsc trupul, cei ce iubesc crucea și Îl urmează pe Hristos pe calea cea strâmtă? Unde sunt cei ce veghează, cei ce se roagă neîncetat și cercetează cu luare-aminte să nu cadă în prăpăstiile păcatului, în ținuturi pustii, neumbrate, uscate și întunecate și se îngrijesc să meargă pe drumul drept al poruncilor lui Hristos, pășind și lucrând cu teamă și înaintând cu frică?“ Dumnezeu i-a iubit nespun de mult pe aceștia și i-a așezat în locurile înverzite, liniștite și lipsite de primejdii ale vieții veșnice, în bucuria cea nesfârșită, ca să se veselească pe deplin în desfătarea raiului și în cămărilor de nuntă ale Mirelui fără de moarte. Și acești ostași viteji și slujbași devotați s-au luptat cu multă râvnă pentru Dumnezeu, Mirele ceresc, pe care L-au iubit și pentru care au lucrat cu credință, având candelile inimii lor aprinse și pregătite. Acum în noi nu mai există nici virtutea și nici nevoința lor. Nu se mai află acum în noi nici cumpătarea și nici blândețea acelora, nici iubirea pentru Dumnezeu și pentru frații noștri, ci suntem pururea sălbatici, neîmblânziți, ne iubitori de oameni, neajutători de semeni.

În tot ceasul, limbile noastre sunt săgeți otrăvite îndreptate împotriva celorlalți. Căutăm mereu cinstea și slava pământească, suntem căzuți în somnolență, potrivnici, vorbitori în deșert, leneși în binecuvântări, doritori de desfrâu, delăsători în cumpătare, reci în dragoste și fierbinți în mânie, îndepărtați de cele bune și apropiați de cele rele. Cum să nu oftezi și să nu plângi pentru starea noastră mizerabilă, demnă de milă și lacrimi, pentru cumplita moleșală, pentru nepăsarea și mulțimea de rele? O, suflete al meu, în ce timpuri ne găsim! O, dragii mei, în ce mocirlă de rele am ajuns să dormim! Cânt din

buzele mele: „Suflete, suflete, scoală! Pentru ce dormi? Sfârșitul se apropie și te vei tulbura. Ci te trezește deci, ca să Se milostivească de tine Hristos Dumnezeu Care pretutindenea este și pe toate le împlinește“. Cânt: „și fericită este sluga pe care o va afla priveghind; dar nevrednică este, iarăși, pe care o va afla lenevindu-se. Vezi dar, suflete al meu, cu somnul să nu te îngreuezi, ca să nu te dai morții și afară de împărăție să te încui...“.

Îl auzim pe Domnul care ne poruncește: *Privegheați și vă rugați, ca să nu cădeți în ispită*. Îl auzim pe dumnezeiescul Apostol Pavel care strigă: *Căci este chiar ceasul să vă treziți din somn ... deșteaptă-te cel ce dormi și te scoală din morți și te va lumina Hristos!* (Efeseni 5, 14). Auzim, de asemenea, și vorbele preamăritului Apostol Petru ce ne spune cu durere și dragoste părintească: *Fiiți treji, privegheați. Potrivnicul vostru, diavolul, umblă răcnind ca un leu, căutând pe cine să înghită* (I Petru 5, 8). Îi vedem în fiecare zi pe frații noștri răpiți de moarte, înfățișându-se să dea socoteală pentru faptele lor. Știm că în curând și noi vom fi răpiți de moarte. Știm, de asemenea, că ziua înfricoșătoare a celei de a doua Veniri a Domnului se apropie, sosește. Trâmbița cerească ce va cutremura universul, va învia morții și-i va chema pe toți să dea răspuns lui Hristos, se va auzi în curând, și noi stăm scufundați în nesimțire. O, suflete al meu, în ce groapă de nepăsare și nesimțire am ajuns!!!

Când în luna aprilie a anului 1924 mă găseam în Ierusalim și noi, ortodocșii, prăznuiam în Duminica Floriilor intrarea triumfătoare a Domnului în Ierusalim, iar latinii prăznuiau Paștele, în chilia mea au intrat diaconul Bisericii din Ierusalim și un ieromonah și mi-au zis: „Vino cu noi, părinte Filothei, ca să vezi litania pe care latinii o săvârșesc astăzi aproape de Sfântul Mormânt“. Am stat într-un loc înalt și potrivit de unde am urmărit. La câțiva pași de cei ce săvârșeau litania, se aflau câțiva monahi și preoți. I-am întrebat pe clerici: „Din ce pricină sunt aici acești monahi?“. Mi-au răspuns: „Străjuiesc pentru ca latinii care fac litania să nu calce în locul acela, căci dacă vor călca, va fi considerat al lor și de aici încolo nu vor mai permite alor noștri să poposească sau să treacă pe acolo“. „Și dacă se întâmplă să calce acolo latinii?“. „Atunci, zice, ai noștri îi vor lovi“. „Ai noștri, am zis, sunt puțini, pe când latinii sunt mai mulți și îi vor cuceri pe ai noștri“. Mi-au arătat niște ferestre ce se aflau peste drum de Sfântul Mormânt, de unde câțiva laici și clerici urmăreau litania. Mi i-a arătat și mi-a spus: „Aceia pe care-i vezi la ferestre sunt pregătiți, înarmați cu bâte, ciomege și când vor vedea că latinii se vor apropia și-i vor împinge pe ai noștri, vor veni și-i vor lovi, și dacă nu vor reuși să-i izgonească cu bețele, atunci au cuțite și puști cu care îi vor obliga să se îndepărteze“. Cuprins de nedumerire și uimire am întrebat: „Vasăzică și pentru pietre și marmură se bat creștinii între ei și ajung la crime?“. „Da - mi-au spus - deoarece numai în felul acesta putem păzi Locurile Sfinte“. „În felul acesta, le-am spus, nu veți păzi locurile de închinăciune. Dacă vreți să le păziți, dragii mei, nu le veți păzi cu cuțite și puști, le veți păzi înfăptuind lucrări bune. Dacă lucrările voastre sunt luminoase, vor străluci pe măsură. Și văzând aceste lucrări bune, oamenii și acești necredincioși întunecați vor crede, se vor întoarce la credința adevărată, se vor face ortodocși, ne vor iubi, vor deveni din vrăjmași ai noștri, prieteni. Îl vor slăvi pe Tatăl nostru din ceruri, care nu ne-a poruncit nouă să păzim pietrele, locuințele trupului, ci să păzim sufletul nostru care e mai valoros decât lumea întreagă; să păzim Legea și poruncile Lui și mai ales să-L iubim din tot sufletul și din toată inima noastră; să-l iubim pe aproapele nostru ca pe noi înșine; chiar și pe acești dușmani ai noștri. Dacă avem dragoste, Îl vom avea împreună cu noi pe Dumnezeu Care va păzi și locuința sufletului și pe cea a trupului nostru și Sfintele noastre locuri de închinăciune. Dacă veți acționa cu vitejia voastră, dragii mei, cu bețe și ciomege, cu arme și cuțite, le veți pierde și, împreună cu locurile de închinăciune, veți pierde și sufletele voastre, veți pierde și Ierusalimul pământesc și pe cel ceresc.

Dacă vreți să mărturisim adevărul, care pentru mulți e amar, acest adevăr spune că Sfintele Locuri de închinăciune din Palestina sunt în primejdie. Multe mănăstiri și lăcașuri sfinte au fost pustiite în întregime, iar altele sunt pe cale să fie pustiite. Cauza este lipsa virtuților și a iubirii. *Păcatele nimicesc neamurile*. (Pilde 14, 34).

Dacă nu existau multe păcate în noi, ortodocșii, laici și clerici, mari și mici, bărbați și femei, Constantinopolul și Ierusalimul ar fi fost astăzi ale noastre și lumea întreagă ar fi devenit creștină, dacă noi am fi avut dragoste. Și iarăși, dacă, auzind trâmbița deșteptării, ne vom trezi și vom îndepărta păcatul din noi, atunci vom învinge. Atunci și numai atunci și Constantinopolul și Ierusalimul vor deveni din nou orașe ale noastre, atunci toți oamenii vor deveni creștini, având un singur Păstor, pe Stăpânul și Dătătorul credinței noastre, pe Domnul nostru Iisus Hristos.

Vă rog, dragii mei, treziți-vă, fie-vă milă de mine, păcătosul. Fie-vă milă de voi, de sufletele voastre, de frații voștri pe care îi chinuie și îi lovește vrăjmașul. Ajuțați-i, au nevoie de ajutor. Ajuțați

Sfânta Biserică care e atacată de pretutindeni! Auziți glasul trâmbiței: „Căci este chiar ceasul să vă treziți din somn, iată vremea potrivită“, iată vremea pocăinței și mântuirii. *Lepădați-vă de lucrările întunericului și îmbrăcați-vă cu armele luminii*. Nu-i vedeți pe ostașii și pe lucrătorii diavolului (comuniști, atei, masoni, pnevmatomahi și alți eretici, lipsiți de evlavie, credință și virtute) cum veghează, cum se ostenesc și se nevoiesc ca să placă stăpânului diavolilor? Și noi ce facem? O, ce mare rușine! Ce socoteală înfricoșătoare vom da în ziua Judecării! Să ne gândim bine la asta, cum acei lucrători și slujbași ai diavolului se îngrijesc atât de mult ca să devină moștenitori ai iadului cel veșnic, iar noi, aleșii lui Dumnezeu, să nu vrem să devenim fii ai Părintelui Ceresc și moștenitori ai împărăției Acestuia! Asta încurcă mintea omului logic și îl face să nu poată vorbi sau, deschizându-și gura, să nu poată rosti decât cuvintele marelui prooroc Isaia, care zice: „*Ascultă, cerule, și ia aminte, pământule, că Domnul grăiește: Hrănit-am feciori și i-am crescut, dar ei s-au răzvrătit împotriva Mea. Boul își cunoaște stăpânul și asinul ieslea domnului său, dar Israel nu Mă cunoaște; poporul Meu nu mă pricepe*“. „*Cu auzul veți auzi și nu veți înțelege și uitându-vă, vă veți uita, dar nu veți vedea. Că s-a învățat inima poporului acestuia și cu urechile sale greu a auzit și ochii săi i-a închis, ca nu cumva să vadă cu ochii și cu urechile să audă și cu inima să înțeleagă și să se întoarcă la Mine și să-l vindec*“. (Isaia 1, 2-4; 6, 9-11).

Acestea a spus Domnul despre iudeii cei nemulțumitori și nerecunoscători, dar se potrivește și pentru noi. În această categorie intrăm și noi, unii mai mult și alții mai puțin, și trebuie să ne trezim degrabă ca să nu pățim și noi ce au pățit aceia.

Aceia, pentru nepăsarea și neatenția lor au căzut ostateci ai muritorilor și pământescului împărat Nabucodonosor al Babilonului, iar noi, dacă nu ne vom trezi și nu vom apuca armele luminii, ca să luptăm vitejește și să-i învingem pe vrăjmașii noștri, vom cădea ostateci ai lui Nabucodonosor, împăratul întunericului, „în întunericul cel de afară unde se află viermele cel neadormit și focul cel nestins“.

***

Este oricum mângâietor faptul că în Sfântul Munte, această cetate a Ortodoxiei (care are faima de așezare potrivită pentru monahi, asceți și pustnici, de loc pe care, după cum spun hagiografii, l-a ales Maica Domnului ca grădină a ei, unde au răsărit ca niște pomi roditori și flori înmiresmate mulți sfinți mucenici, care cu multă vitejie s-au luptat și i-au învins pe vrăjmașii văzuți și nevăzuți, au înrădăcinat credința ortodoxă și au păzit Sfânta Biserică și Sfântul Munte Athos de ereziile molipsitoare și de rătăcirii) - Ortodoxie care astăzi se află în primejdie datorită lipsei de ofițeri și ostași, este mângâietor, ziceam, deoarece câțiva egumeni și monahi, conștienți de hărăzirea și datoria lor și treji fiind, au deschis foc împotriva trupelor dușmane și având ca baricadă „Biblioteca aghiorită“, unde expun adevărul religios, îi atacă în același timp și pe vrăjmașii nevăzuți și pe cei văzuți, diferiți eretici, cu armele cuvintelor și publicațiilor scriitorilor insuflați. De altfel, și în lume, câțiva arhimandriți, propovăduitori, preoți și laici, prin periodice religioase, prin predici, prin comentarii catehetice, luptă lupta cea bună și virtuoasă, războindu-se și ei cu vrăjmașii văzuți și nevăzuți.

Pe aceștia îi felicit și le doresc ca Domnul să-i întărească în lupta cea bună. Dar ca luptător mai vechi și mai bătrân, îi sfătuiesc să-și adune mai mult puterile și să ceară ajutor de la Dumnezeu, fără de care nimic nu se poate face. Să-L iubească pe Dumnezeu din tot sufletul și inima lor atât încât să fie gata să moară pentru iubirea Lui. Să-i iubească pe toți oamenii ca pe ei înșiși, chiar și pe dușmanii lor și să urască doar păcatul și pe diavol. Să-i iubească pe frații și prietenii lor, să se roage pentru ceilalți. Să învingă mai întâi patimile lor și să înfăptuiască ei mai întâi ceea ce învață pe alții. Să facă lucrări bune pe care văzându-le oamenii, să-L slăvească pe Părintele nostru din ceruri. Să aibă grijă să atragă, prin dragoste și rugăciune, și alți luptători în armata lui Iisus Hristos, pe care să-i instruiască bine pentru războiul împotriva vrăjmașilor. (...)

Canoanele apostolice și ale Sfinților Părinți interzic și pedepsesc mutarea episcopilor. Unii arhierei - nu toți, din fericire - își lasă mitropoliile lor și se duc să se certe și să se lupte voiniceste ca să cucerească domenii, bogății, să se îmbogățească pe pământ, să-și sporească averile și bunurile, ca să nu rămână afară de la mirele lor... Mamona.

Domnul nostru Iisus Hristos spune în Evanghelie „dacă nu vă veți naște din apă și duh (adică dacă nu vă veți boteza), nu veți putea intra în Împărăția lui Dumnezeu“, iar Athenagora, Patriarhul Constantinopolului, aflăm că a săvârșit o rugăciune de pomenire și s-a rugat ca Dumnezeu să-i așeze și pe cei nebotezați, pe musulmani, în rândurile celor aleși și sfinți!!! Unde am ajuns?! Ce semne sunt acestea? Că harul lui Dumnezeu ne părăsește? Îl părăsim pe Dumnezeu. Ne părăsește și Dumnezeu pe noi. Și-a

ridicat glasul: „Duhul meu să nu mai rămână cu oamenii aceștia“ zice Domnul. Dar unde vom ajunge dacă vom continua în felul acesta să schimbăm Tradiția?

Nu spun asta ca să-i acuz pe episcopii Bisericii, ci glăsuiesc din trâmbița duhovnicească ca să ne trezim cu toții și să lucrăm bine, căci alergăm cu repeziciune spre pierzanie și e nevoie ca toți arhierii care se îngrijesc de Biserică și doresc mântuirea lor și a enoriașilor lor să strige și să glăsuiască din trâmbița Duhului și să spună: „Să stăm bine, cu frică de Dumnezeu“. (...)

Am auzit că mulți dascăli și propovăduitori se luptă și învață, dar pe apropiații lor, care, de asemenea, se luptă, nu îi iubesc și îi acuză că sunt învățători strâmbi. Iar dacă greșesc ceva, ca oamenii, și un altul le dovedește greșeala, atunci se aruncă împotriva aceluia care le spune ce e drept și adevărat. Multe asociații religioase se arată dușmănoase către altele și vorbesc una împotriva alteia. Mulți se comportă fanatic și spun: „Eu aparțin de cutare asociație pentru că celelalte nu au credința dreaptă. Noi suntem ortodocși adevărați. Toți ceilalți merg pe calea strâmbă. Noi suntem sfinți. Nu suntem ca ceilalți păcătoși“. În felul acesta, având asemenea trufie și mândrie pierzătoare, nu vom putea merge drept. Am fost luați ostateci de vrăjmașul cel războinic. Am căzut în amăgire, erezie și nebunie și am devenit - fără să simțim - în loc de prieteni și ostași ai lui Iisus Hristos, prieteni și ostași ai vrăjmașului nostru celui viclean, diavolul.

Să fim cu luare-aminte, dragii mei, să avem grijă și să ne cercetăm bine pe noi înșine, căci și noi, în loc să-i biruim pe vrăjmașii noștri, suntem biruiți de aceștia. Să ne rugăm cu lacrimi multe la Dumnezeu cel iubitor de oameni, Părintele Ceresc, să ne descopere cauza pentru care suntem învinși și răniți de vrăjmașii noștri văzuți și nevăzuți, să ne dezvăluie de ce nu ne ajută în război, de ce Își întoarce fața Sa de la noi.

Iubiții mei,

Domnul ne-a dezvăluit cauza, dar noi închidem ochii și nu vedem, ne astupăm urechile și nu auzim. Cauza o găsim cercetând Sfânta Scriptură. Zice Domnul: „Peste cei blânzi și smeriți cu inima voi veghea“. „Domnul celor mândri li se împotrivesște, iar celor smeriți le dăruiește harul Său“. Dacă eram blânzi și smeriți cu inima, ne-ar fi vegheat și pe noi Domnul, precum a vegheat-o pe Sfânta Fecioară, Maica Domnului, pe smeriții prooroci, apostoli, mucenici, cuvioși și pe toți sfinții. Însă pentru că nu vede smerenie și blândețe, își întoarce fața Sa de la noi. Pentru că vede mândrie în noi, nu numai că nu ne ajută, dar ne și războiește: „Domnul, celor mândri, le stă împotrivă“.

Dacă am fi avut dragoste sinceră, neprihănită și curată, Domnul nu numai că ne-ar fi vegheat mereu, nu numai că ne-ar fi ajutat, dar ar fi rămas pururea împreună cu noi, căci „Dumnezeu este iubire și cel ce rămâne în iubire în Dumnezeu rămâne și Dumnezeu rămâne întru el“. Dacă vrem și ne hotărâm să pornim război împotriva vrăjmașilor văzuți și nevăzuți și să ieșim învingători, după ce mai întâi ne vom trezi din somnul nepăsării, după ce ne vom pocăi, vom plânge și vom cere iertare de la Preamilostivul Dumnezeu pentru timpul prețios pe care l-am petrecut în nepăsare și trândăvie. Să ne îmbrăcăm, atunci, cu armele luminii, armele credinței, îndeosebi cu cele trei arme puternice și nebiruite, ale credinței, ale nădejzii și ale dragostei și fiți siguri că vom învinge. Să nu ne fie frică, ci, cu curaj, bărbăție și tărie sufletească, să-i atacăm pe vrăjmașii văzuți și nevăzuți, avându-L împreună-luptător, aliat și ajutor pe Însuși Dumnezeu. Atunci când Dumnezeu este cu noi, nimeni nu poate fi împotriva noastră. Vrăjmașii noștri, cu ajutorul lui Dumnezeu, vor fi nimiciți, vor slăbi și la urmă vor dispărea.

Să cugetăm bine, dragii mei, ostașii cărui Împărat suntem? Fiii cărui Tată? Pe care Împărat Îl moștenim? A cărui bogăție? Ale cui răsplăți? (Dacă ne luptăm vitejește și învingem). A cui slavă? A cui cinste? A cui bucurie? A cui fericire? Locuitorii cărei țări vom fi? Cu care îngeri, prooroci, apostoli, mucenici și sfinți vom locui? Cine ne va încununa în Ierusalimul ceresc când vom lupta bine până la sfârșit și ne vom dovedi învingători? Cine va glăsuși către noi: „Veniți, binecuvântații Tatălui Meu, să moșteniți Împărăția Mea, pregătită vouă din veac“? Dacă vom cugeta bine la toate acestea, va fi de-ajuns să ne trezească, să depărteze de la noi toată nepăsarea și să ne facă tari și viteji precum leii.

Așadar, înainte, iubiții mei!

Să ne aruncăm în lupta împotriva păcatului și a vrăjmașilor văzuți și nevăzuți. Să lupte fiecare câte puțin, acolo unde a fost ales și unde se găsește.

Monahii din pustie, din schituri și mănăstiri, să lupte prin rugăciune, post și priveghere. Iar câți sunt în stare „să-i învețe pe ceilalți“, să meargă în lume, să lupte, nu după voia lor, ci după voia și cunoștința părinților lor duhovnici.

Propovăduitorii și duhovnicii, răspândiți prin lume, ca apostolii, în orașe și comune, să predice și să spovedească.

Preoții, în parohiile lor. Dascălii în școlile lor catehetice și în sălile de curs.

Fiecare să se lupte singur acolo unde se află și să-i lovească pe vrăjmași, și să fim toți uniți și legați cu legătura dragostei creștine frățești.

Vom învinge, cu ajutorul și harul Stăpânului, Întemeietorului și Dătătorului credinței noastre, Domnul nostru Iisus Hristos, Căruia I se cuvin slava, cinstea, închinăciunea, puterea și mărirea, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Deviza noastră să fie:

„Să învie Dumnezeu și să se risipească vrăjmașii Lui.

Precum piere fumul, precum se topește ceara de la fața focului“.

„Cu noi este Dumnezeu, înțelegeți neamuri și vă plecați, căci cu noi este Dumnezeu“.

„Că iarăși de veți putea și iarăși veți fi biruiți, căci cu noi este Dumnezeu“.

*Cu dragoste frățească întru Hristos și urări din adâncul inimii,
cel mai mic între ieromonahi,
Arhimandrit Filothei Zervakos*

SABIA CE VA SĂ VINĂ

De ce națiunea noastră e amenințată de primejdie

Ne paște primejdie mare; există izbăvire? Simțim cu toții primejdia aceasta care ne amenință, în afară de câțiva cu totul nesimțitori, și ne întrebăm pe noi și pe alții cum și în ce fel am putea scăpa de ea? Cum ne vom salva? Guvernul, văzând primejdia, a alergat la stăpânii pământului, aliații noștri, nădăjduind că ne vor scăpa. Însă chinurile, nenorocirile, necazurile și supărările au crescut și până acum nici o nădejde de salvare din partea stăpânilor pământului. Bine a spus proorocul și împăratul David în psalmul 145: *Nu vă încredeți în cei puternici, în fiii oamenilor, în care nu este izbăvire.*

Guvernul și noi toți, dacă vrem izbăvirea noastră, o vom găsi numai în pocăință și întoarcere la Dumnezeu, de la Care ne-am îndepărtat. Sfântul Sinod al Bisericii grecești, simțind la rândul lui primejdia, a hotărât într-o circulară să se facă în sfintele biserici paraclise și rugăciuni către Dumnezeu și Preacurata Maica Lui, neobosita apărătoare a creștinilor, nădejdea și mântuirea păcătoșilor. Dar e acest lucru suficient pentru izbăvirea noastră? Căci puține femei și câțiva bărbați aleargă la paraclise, pe când mii de oameni creștini hulesc numele Prea Înaltului Dumnezeu și al Prea Sfintei Maicii Sale și aleargă cu dorință însetată și plăcere nemăsurată la teatre, la filme, în taverne și cafenele, își pierd nopțile cu jocuri de cărți, mese bogate, beții, dansuri, distracții și destrăbălări? Nu! Nu! Iubiți frați creștini, suferințele pe care le încercăm astăzi provin de la noi. Noi singuri le-am adunat în inimile și în ținuturile noastre. Păcatele noastre cele multe L-au mâniat și L-au înfuriat pe Preabunul, Preamilostivul și Iubitorul de oameni Dumnezeu, cum zice dumnezeiescul Apostol Pavel: *Necaz și strâmtorare peste sufletul oricărui om care săvârșește răul...* (Romani 2, 9).

Acest Apostol Pavel, glasul lui Dumnezeu, scriindu-le credincioșilor coloseni și povățuindu-i, le spune: *Drept aceea, omorâți mădularele voastre cele pământești: desfrânarea, necurăția, patima, pofta rea și lăcomia, care este închinare la idoli, pentru care vine mânia lui Dumnezeu peste fiii neascultării* (Coloseni 3, 5-6). Patimă și poftă rea e orice păcat, mândrie, invidie, aducere aminte de rele, viclenie, călcare a jurământului... Pe acestea și pe multe de felul acestora, creștinii trebuie să le evite deoarece din pricina lor vine mânia lui Dumnezeu asupra oamenilor care sunt neascultători, adică nu se supun poruncilor și legii lui Dumnezeu. În Epistola către credincioșii evrei, același Apostol Pavel scrie: *... orice călcare de poruncă și orice neascultare și-a primit dreapta răsplătire; cum vom scăpa noi, dacă vom fi nepăsători la astfel de mântuire?* (Evrei 2, 2-3).

Dumnezeu care e Preamilostiv și Îndelung-răbdător, e posibil să ne pedepsească? *Nu după păcatele noastre a făcut nouă, nici după fărădelegile noastre a răsplătit nouă* (Psalmul 102, 10). *Dumnezeu este judecător drept, tare și îndelung-răbdător și nu se mânie în fiecare zi*, spune proorocul David (Psalmul 7, 11). Da, e preamilostiv și îndelung-răbdător, dar este și drept. Fiind Preamilostiv și Îndelung-răbdător, ne răbdă, nu ne pedepsește, așteptând pocăința și întoarcerea noastră, însă fiind drept, ne pedepsește când nu ne pocăim, după cum zice proorocul: *De nu vă veți întoarce, sabia Sa o va luci, arcul Său l-a încordat și l-a pregătit și în el a gătit unelte de moarte; săgețile lui pentru cei ce ard le-a lucrat* (Psalmul 7, 12-13).

Sabie, arc, unelte de moarte și săgeți sunt diferitele feluri de pedepse pe care le folosește Dumnezeu pentru pedepsirea și chinuirea păcătoșilor, pentru pocăința și întoarcerea lor. Dar când nu se pocăiesc și Îl nesocotesc, atunci îi chinuie cu pedepse mai mari, chiar și veșnice, după cum spune dumnezeiescul Apostol Pavel: *Sau disprețuiești tu bogăția bunătății Lui și a îngăduinței și a îndelungii Lui răbdări, neștiind că bunătatea lui Dumnezeu te îndeamnă la pocăință? Dar după învățarea ta și după inima ta nepocăită, îți aduni mânie în ziua mâniei și a arătării dreptei judecăți a lui Dumnezeu...* (Romani 2, 4-5). Dar și Domnul nostru Iisus Hristos zice în Evanghelie: *dar dacă nu vă veți pocăi, toți veți pieri la fel* (Luca 13, 3).

Păcatul întunecă mintea omului și încetul cu încetul îi învățoșează inima și pe când i se pare că aude, totuși nu aude. Și dulcelui îi spune amar și amarului dulce, numește lumina întuneric și întunericul lumină, adevărul minciună și minciuna adevăr, virtutea păcat și păcatul virtute. Cei mai mulți oameni trăiesc în întuneric. De aceea șovăiesc să vorbesc despre pocăință, fiindu-mi teamă că nu voi fi ascultat,

dar Îl cred pe Dumnezeu Care i-a spus proorocului Iezechiel, când poporul lui Israel părăsise calea cea dreaptă: *Dacă însă străjerul a văzut sabia venind și nu a sunat din trâmbiță și poporul n-a fost vestit și va veni sabia și va ridica viața cuiva, acela a fost răpit pentru păcatele lui, dar sângele lui îl voi cere din mâna străjerului* (Iezechiel 33, 6). Iar proorocului Isaia îi spune: *Strigă din toate puterile și nu te opri, dă drumul glasului să sune ca o trâmbiță, vestește poporului Meu păcatele sale și casei lui Iacov fărădelegile sale* (Isaia 58, 1).

După ce am citit acestea, eu, păcătosul și nevrednicul, temându-mă ca nu cumva fiind părinte duhovnic și preot al Prea înaltului Dumnezeu, Acesta să-mi ceară socoteală dacă voi tăcea văzând sabia ce va să vină, vestesc păcatele poporului și ale clerului, chemându-i pe toți și mai întâi pe mine însumi (căci și eu sunt mai păcătos decât toți), la pocăință și întoarcere. Dacă vrem să scăpăm de primejdia care ne paște și amenință să ne distrugă, dacă vrem să ne izbăvim, atunci să ne pocăim cu toții, de la stăpâni până la ultima slugă, de la general până la ultimul ostaș și de la patriarh până la ultimul călugăr, întrucât toți suntem păcătoși, neascultători, călcători de lege. Să se pocăiască mai întâi conducătorii națiunii, miniștrii, senatorii, generalii, ofițerii și câți au ranguri înalte pentru că, în afara câtorva excepții, mulți dintre aceștia sunt lipsiți de evlavie, necredincioși, hulitori. Le e rușine să se numească creștini, iar unii dintre ei nu numai că nu se rușinează, dar se și mândresc când sunt numiți masoni. Le e rușine să-și facă semnul Sfintei Cruci, dar nu le e rușine să poarte pe îmbrăcăminte semnele masoneriei (pecetea lui Antihrist). Câtorva dintre ei le e rușine să se roage, chiar mă îndoiesc că știu Simbolul Credinței și Tatăl nostru. Unii dintre aceștia se rușinează să meargă la biserică duminica și de sărbători și apar rareori, numai când se săvârșește vreo ceremonie sau înmormântarea vreunei persoane oficiale, ori rude ori prieten de-al lor, dar nu le e rușine să meargă la teatru, cinematograf, discotecă, într-un cuvânt la distracții, și să-și petreacă nopțile jucând cărți. De asemenea, nu le e rușine unora din ei, care și-au părăsit soțiile legitime, să trăiască nelegitim cu ibovnice.

Pe aceștia deci îi rog, îi îndemn și îi sfătuiesc să-și dea seama de păcatele lor, să le urască, să se pocăiască și să se întoarcă la Dumnezeu de la Care s-au îndepărtat. Să dobândească iubire de frați, aceasta însemnând blândețe, smerenie, dragoste, liniște și înțelegere pentru a putea lucra împreună binele și fericirea preadulcei noastre patrii. Mai întâi, așadar, trebuie ca ei să devină modele și exemple bune pentru popor.

Nevoia de pocăință

E necesar să se pocăiască acei întâi-stătători ai Bisericii, patriarhi, arhierei, preoți și egumeni, care au călcat poruncile lui Dumnezeu, pentru că unii dintre aceștia, în loc să devină lumină, după porunca primului Arhiepiscop și Păstor Hristos, conducătorul și întemeietorul credinței noastre, au devenit pricini de certuri în tabăra creștină. Și în felul acesta, distrugându-se unirea, atenția Bisericii s-a întors de la problemele atât de serioase și urgente unde e chemată să acționeze în momentele acestea grele prin care trece lumea, și mai ales patria noastră, adică împăcarea, pacea, buna-înțelegere și iubirea poporului nostru (pe care conducătorii societății l-au împărțit în multe bucăți), lupta împotriva hulei, necredinței, împotriva vrăjmașilor Bisericii (evangelici, adventiști, pnevmatomahi, masoni), împotriva îmbrăcămintii indecente a femeilor, a imoralității, beției, desfrâului, iubirii de arginți, minciunii, mândriei și atâtor altora.

Trebuie, de asemenea, să se pocăiască toți clericii și laicii, bărbați și femei, mari și mici, și să înceteze cu trufia, invidia, vrăjmășia, aducerea-aminte de rele, iubirea de arginți, înșelătoria, nedreptatea, minciuna, înfumurarea, judecarea celorlalți, vorbirea fără rost, beția, destrăbălarea.

Femeile să înceteze fumatul, jucatul cărților, vopsitul buzelor, a feței, a unghiilor și luxul. Cei căsătoriți să înceteze evitarea nașterii de prunci, avorturile și uciderea copilașilor pe care îi aruncă pe drumuri, la câini, în mare sau îi îngroapă în pământ. Să se ferească de cheltuirea nefolositoare a banilor, pe care să-i pună la dispoziția celor aflați în suferință, a orfanilor, a văduvelor și a celor săraci.

Preoții și monahii să părăsească nepăsarea, trândăvia și celelalte păcate și pe viitor să se facă vrednici de treapta pentru care au fost aleși după voia lui Dumnezeu.

Bărbații să nu se mai bată și să nu se mai certe între ei, să nu se mai numească și să nu mai fie naționaliști, monarhiști, democrați, comuniști, pnevmatomahi, masoni, ci de aici înainte să se numească frați creștini și să cultive ceea ce-I este bineplăcut lui Dumnezeu.

Să se pocăiască comuniștii, cei ce urăsc poporul și pe creștini, dușmanii cei mai aprigi și prigonitorii creștinismului, aceia care au provocat în patria lor nenorociri și pagube fără număr, care au condus la

moarte prin torturi insuportabile mii de creștini nevinovați, clerici și laici din toate clasele sociale și de toate vârstele. Să-și dea seama de marele lor păcat, să se pocăiască și să se grăbească să ajute preadulcea patrie și Sfânta Biserică. Vor fi primiți cu brațele deschise când se vor pocăi. Să preschimbe tristețea adâncă și dezastrul preadulcei patrii și Sfintei noastre Biserici și a credinței ortodoxe desăvârșite, în bucurie, liniște și fericire.

Cărmuitorii Bisericii să se străduiască să găsească cea mai bună soluție la problema calendarului, care a împărțit Biserica și în felul acesta să vină atât de râvnita unire, căci e foarte trist și vătămător să-i vedem pe creștinii ortodocși împărțiți în două tabere adverse, cei ce merg după calendarul vechi și cei care țin calendarul nou. Ne dorim din tot sufletul ca Patriarhia Constantinopolului și ierarhia grecească, cu înțelepciune, dreaptă-socoteală, frică de Dumnezeu și dragoste să aibă grijă să rezolve această problemă și în Biserica să revină buna înțelegere.

Până când va înceta de tot împărțirea credincioșilor în cei de rânduială nouă și cei de rânduială veche și pentru a evita o schismă mai mare, considerăm că unii dintre fanaticii de rânduială veche trebuie să se oprească să-i mai învețe și îndemne pe creștini că unde nu există preoți ce merg după noul calendar să nu intre în biserică, să nu se spovedească, să nu se împărtășească cu Sfintele Taine, să nu-și boteze pruncii, să nu-i înmormânteze pe morți, pe motiv că Biserica preoților de rânduială nouă s-a murdărit și credința lor s-a schimbat. Ei cred, de asemenea, că în Sfintele Taine ale celor de rânduială nouă nu s-a coborât Duhul Sfânt și că aceștia sunt cu toții în iad. Ei îi silesc pe creștini să le anatimizeze Biserica, pe arhierii și pe preoți, botează și miruiesc din nou pruncii celor de rânduială nouă întrucât consideră că în afara calendarului nu există mântuire*.

Cei de rânduială nouă slujesc și se închină la Dumnezeuul adevărat. În Tainele lor se coboară harul Sfântului Duh, pe care îl cheamă: „Și coboară, Doamne, Duhul Tău cel Sfânt și sfințește apa aceasta“, spun cei ce slujesc la Sfântul Botez. La fel și la Sfânta Euharistie „coboară Duhul Tău cel Sfânt peste noi și peste aceste daruri“. Prin urmare, Tainele sunt săvârșite de Duhul Sfânt prin slujitorii și preoții Preaînaltului și nu de calendarul vechi care a fost descoperit de către idolatrul grec Sosigen, astronom din secolul al IV-lea î. Hr., și a fost impus de un alt idolatru, Iulius Cezar, numindu-se de aceea iulian. Căci dacă acceptăm că fără calendarul vechi Tainele nu se săvârșesc și nu sunt adevărate, suntem nevoiți să acceptăm că acesta este mai presus de Duhul Sfânt. Dacă ținând rânduiala nouă ne-am duce în iad, atunci Preadulcele nostru Iisus, care ne-a iubit atât de mult, încât Dumnezeu fiind, a primit să Se facă om și să-Și verse sângele pe lemnul Crucii ca să ne răscumpere din blestemul legii și să ne izbăvească de legăturile iadului și ale stricăciunii, ne-ar fi spus și ne-ar fi poruncit, pe lângă altele, că pentru a ne mântui trebuie să păzim noul calendar al lui Sosigen, fiindcă acel calendar în timpul lui Hristos era nou, deoarece calendarul pe care l-a găsit Sosigen, fiind mai corect, l-a anulat pe cel vechi al lui Ptolemeu.

La a doua venire, Domnul ne va cerceta dacă am făcut lucrările credinței și dragostei către Acesta și către aproapele nostru, adică dacă i-am iubit și i-am miluit pe săraci. Nu ne va întreba ce calendar am ținut. Sfinții nu s-au sfințit pentru că au păzit calendarul vechi, ci când trec pe lângă biserici să nu-și facă nici măcar semnul Sfintei Cruci și multe altele pe care nu le mai spun, ca să nu-i întristez pe nevoitorii cu pricepere și putere de deosebire. Am socotit însă că e necesar să scriu acestea spre învățătura și povățuirea

---

* Părintele Filothei mai spune: “Nu voi lăsa neobservat, nemustrat și necriticat nici zelul unor clerici păstrători ai vechiului calendar care se comportă cu fanatism, exagerează, se îndepărtează și cad în rătăcire. Lipsiți de lumina înțelegerii și deosebirii, aceștia au așezat vechiul calendar în rândul dogmelor, crezând că Tainele celor ce merg după noul calendar nu sunt valabile, propovăduind și învățând pe creștini să-și boteze din nou fiii care au fost botezați de preoții noului calendar sau mai bine să-i lase nebotezați.

Un ieromonah din Ierusalim, foarte fanatic, a îndrăznit să le scrie rudelor sale din Atena că dacă nu au acolo preot păstrător al vechiului calendar care să le boteze copiii, să-i scrie lui, iar acesta va săvârși Sfânta Taină a Botezului în Ierusalim, unde Biserica merge după vechiul calendar și harul Sfântului Duh se va coborî peste copiii din Atena, în chip nevăzut, atunci când el va săvârși Botezul la Ierusalim.

Un alt ieromonah și duhovnic din Sinos, pe nume Atanasie, pe care l-am cunoscut bine, îi sfătuia pe creștini că e mai bine și mai de folos să le toarne apă dintr-o găleată sau să le facă o baie în mare pruncilor nebotezați decât să-i boteze preoții ce merg după noul calendar. Acest ieromonah, Atanasie (care pe lângă cele de mai sus le spunea creștinilor că e mai bine să bea puțin vin în care să înmoaie pâine și să guste, decât să se împărtășească de la preoții care merg după noul calendar, ale căror Taine le hulea) din cauza fanatismului său exagerat a ajuns să-și iasă cu totul din minți și să fie închis în azilul de nebuni, ca maniac, unde a și murit.

Alții i-au convins pe mulți creștini să nu intre în sfintele biserici, să nu se închine la sfintele icoane deoarece, odată cu schimbarea calendarului, s-au murdărit și arhieriei și preoții și bisericile și icoanele și Tainele.

nevoitorilor pentru credință, ca să vadă cu toții că prin fanatism, prin râvnă necugetată, prin mânie, invidie, mândrie, prin lipsa dragostei creștine, lupta noastră se va dovedi zadarnică, nefolositoare și vătămătoare și pentru noi și pentru aceia pe care-i învățăm.”pentru că au crezut și L-au iubit pe Dumnezeu și pe aproapele lor ca pe ei înșiși.

Desigur e adevărat că schimbarea calendarului a adus tulburare și dezbinare în Biserică și desființarea, la anumite intervale de timp, a Postului Sfinților Apostoli. Dar asta nu înseamnă că cei de rânduială nouă L-au negat pe Hristos sau că noul calendar îi va mântui, precum au făcut unii din cei de rânduială veche, care au dat atâta putere calendarului, nădăjduind că se vor mântui fiind de ajuns să țină rânduiala veche și că prin asta dovedesc autenticitatea credinței ortodoxe.

Trebuie să ne pocăim toți cu sinceritate, repet, să cerem iertare de la Preaînaltul Dumnezeu, Părintele nostru ceresc; să ne legăm cu legăturile dragostei, ale păcii și buneii-înțelegeri și numai atunci ne vom izbăvi de primejdie, noi și patria noastră.

Să ne întoarcem către Preamilostivul Dumnezeu, Părintele nostru, cu pocăință adevărată, cu oftare și lacrimi; „*Și acum, zice Domnul, întoarceți-vă la Mine din toată inima voastră, cu postiri, cu plâns și cu tânguire*”. *Sfășiați inimile și nu hainele voastre, și întoarceți-vă către Domnul Dumnezeu vostru, căci El este milostiv și îndurat, încet la mânie și mult-milostiv și-I pare rău de răul pe care l-a trimis asupra voastră.* (Ioil 2, 12-13). *Cel rău să lase calea lui și omul cel nelegiuit vicleniile lui și să se întoarcă către Domnul, căci El se va milostivi de dânsul, și către Dumnezeu nostru cel mult iertător* (Isaia 55, 7). *Precum este adevărat că Eu sunt viu, tot așa este de adevărat că Eu nu voi esc moartea păcătosului, ci ca păcătosul să se întoarcă de la calea sa și să fie viu* (Iezechiel 33, 11).

Să ne pocăim cu adevărat și să ne întoarcem la preamilostivul nostru Părinte precum fiul risipitor și să zicem ca acela: *Tată, am greșit la cer și înaintea Ta și ca cei trei tineri care au fost băgați în cuptor și au fost izbăviți prin puterea dumnezeiască: El ne va scăpa din cuptorul cel cu foc arzător și din mâna ta, o, rege!* (Daniel 3, 17).

Să ne pocăim precum ninivitenii care, după ce au auzit de la proorocul Iona că vor fi nimiciți, s-au întors și împăratul i-a chemat pe toți la pocăință, spunând: *Oamenii și animalele, vitele mari și mici să nu mănânce nimic, să nu pască și nici să bea apă; iar oamenii să se îmbrace cu sac și către Dumnezeu să strige din toată puterea și fiecare să se întoarcă de pe calea lui cea rea și de la nedreptatea pe care o săvârșesc mâinile lui. Poate că Dumnezeu Se va întoarce și Se va milostivi și va ține în loc iușimea mâniei Lui ca să nu pierim!* (Iona 3, 7-10).

Ninivitenii s-au mântuit pocăindu-se; dacă ne vom pocăi cu adevărat, ne vom mântui și noi, dacă nu, vom pieri. *Dacă nu vă veți pocăi, toți veți pieri la fel* (Luca 13, 3), a spus Domnul nostru.

Întoarcerea tuturor către Hristos, singura cale de izbăvire pentru nația ce se află în primejdie

Frați creștini, greșelile să devină învățăminte pentru noi. Să cugetăm bine ce a fost odată Grecia și ce este astăzi. A fost un imperiu mare și puternic și azi a ajuns să fie un stat mic, sărac și bolnav, care nu poate trăi. Nu a mai rămas nimic, decât strigătele unor greci care spun că sunt urmași ai marilor înțelepți și sfinți și ai marilor eroi ai Greciei, și o nădejde zadarnică și mincinoasă că Grecia va trăi.

Strigăte asemănătoare cu cele ale iudeilor nelegiuiți și ucigători de Dumnezeu, care zic: „noi suntem fiii lui Avraam, fiii marilor prooroci, noi îl avem tată pe Avraam“ și nădăjduiesc încă că va veni Mesia să-i mântuiască. Nu, dragii mei, nu, cu asemenea strigăte, cu asemenea speranțe false, Grecia nu va trăi. Nici să strigăm că suntem sfinți ca Iov, Sfinții Prooroci, Apostoli și Mucenici și că Dumnezeu ne încearcă. Nu, nu suntem sfinți, suntem păcătoși. Aceia erau într-adevăr sfinți, dar noi, în afară de câțiva, suntem sălbatici. Aceia erau aur curat, noi suntem aramă, bronz înnegrit. Aceia erau mireasma curată a lui Hristos, noi suntem duhoare și murdărie. Aceia au fost chinuți pentru virtuțile lor, ca să se vădească îndelunga lor răbdare, iubirea lor din tot sufletul către Dumnezeu, credința lor fierbinte, ca să-i avem și

noi, păcătoșii, ca exemple bune. Însă noi suntem chinuiți, întristați, torturați și tiranizați pentru păcatele noastre cele multe, ca să ne pocăim, să ne întoarcem la Dumnezeu și să ne izbăvim.

Grecii, dacă au suferit, s-au chinuit și au slăbit mai mult decât alte nații, au pățit asta pentru multele lor păcate, cum zice Sfântul Duh prin înțeleptul autor al proverbelor: *Dreptatea înalță poporul, iar păcatele nimicesc neamurile* (Pilde 14, 34). Au pățit-o pentru că s-au îndepărtat de Dumnezeu. Au pățit-o din pricina mândriei lor, a invidiei, răzburărilor, dezbinărilor și altor păcate. *Orice împărăție care se dezbină în sine se pustiește* (Matei 12, 25).

De la început, de când s-au ivit dezbinările și invidia în Imperiul Bizantin, a început și decăderea acestuia; îndeosebi iconoclasmul i-a împărțit pe creștini în două tabere potrivnice. Ortodocșii erau întemnițați, izgoniți și omorâți de către ereticii iconoclaști. Invidia și dorința de răzbunare au intrat și în cârmuitorii societății și, ca să dobândească puterea sau să aibă liniște în împărății, își omorau adversarii, îi orbeau, le tăiau nasul și urechile, îi scopeau, îi închideau cu forța în mănăstiri, făcându-i monahi, ca să nu aibă dreptul să le ia împărățiile.

Acestea și nenumărate alte rele și fărădelegi pe care le-au săvârșit conducătorii societății și ai Bisericii, ai poporului și clerului, L-au adus pe Dumnezeu la mânie și furie, și i-a predat pe ei în mâinile altor nații și astfel, pentru păcatele lor, a nimicit Imperiul Bizantin, care odată era mare și puternic.

Frați creștini, greșelile să devină învățături pentru noi. Când împărații Bizanțului, Constantin, Teodosie, Leon, Justinian, Heraclie (și câți alții au fost iubiți de popor și de cler), erau uniți cu Dumnezeu și între ei, cu dragoste curată și adevărată, împărăția lor înflorea, îi învingeau și îi izgoneau pe vrăjmașii lor, căci Îl aveau pe Dumnezeu care lupta împreună cu ei și care îi ajută și îi păzește pe cei ce-L iubesc, iar pe păcătoși îi nimicește. Dar și în timpurile de pe urmă, în războiul turcesc, balcanic și italianesc, când grecii au fost toți uniți cu Dumnezeu, au făcut minuni. Însă de câte ori se îndepărtau de Dumnezeu și se învrăjbeau între ei, erau înfrânți.

Frați creștini, să stăm bine, să stăm cu frică și să fim cu luare-aminte, căci vom fi nimiciți cu totul, nu atât de către vrăjmașii noștri, cât de către noi înșine. Dacă vom continua pe această cale, lovindu-ne unul pe altul, fără îndoială ne vom distruge între noi. Dar și Dumnezeul nostru se va mânia pentru că nu Îl ascultăm, ci Îl hulim și Îl nesocotim.

Frați greci, patria noastră suferă, se află în primejdie, piere. Grecia, pe drumul pe care merge, nu va trăi. Grecia se va stinge sau va trăi încă puțin, o spun cu tristețe și durere în inimă. Nu putem să-L mințim pe Dumnezeu. O singură nădejde ne-a rămas, dacă vrem să scăpăm și noi de primejdie, și patria noastră să trăiască: să ne pocăim, să ne întoarcem la Dumnezeu, să dăm uitării trecutul, să ne îmbrățișăm strâns, ca frații iubiți, să ne legăm cu toții cu legăturile dragostei și să fim uniți.

Să mergem, deci, acolo unde ne cheamă bunul nostru Dumnezeu și dorința noastră, slava și mântuirea dulcii noastre patrii. Să mergem cu toții, laici și clerici, de rânduială veche sau nouă, bărbați și femei, bogați și săraci, mari și mici, să devenim toți un suflet, un gând, o inimă; iubiți-vă, uniți-vă și deveniți un trup, având Cap și călăuzitor pe preadulcele nostru Iisus Hristos, Acela Care a iubit atât de mult neamul nostru, Care ne-a iubit pe noi și pe toți oamenii atât de mult, încât, pentru multa Sa dragoste pentru noi și pentru mântuirea noastră, a venit din ceruri și Și-a vărsat pe Cruce Sângele Său prețios, ca să ne răscumpere de sub blestemul Legii și să ne facă fii ai Săi și moștenitori ai Împărăției Cerești.

Când ne vom pocăi, când ne vom întoarce la Dumnezeu și ne vom uni, atunci ne vom mântui, iar patria noastră nu numai că va trăi, dar va și spori, va fi cinstită, slăvită, se va înălța și se va mări. Promit și garantez, cred și nădăjduiesc, mărturisesc și propovăduiesc acest lucru, deoarece îl cunosc din exemple vrednice de luat în seamă și din multe altele pe care le arată istoria, dar și din pildele Sfinților Apostoli. Doisprezece au fost Sfinții Apostoli ai lui Hristos, dar întrucât au fost uniți cu Dumnezeu, prin credința și dragostea lor fierbinte către Acesta, au adus toate neamurile la credința creștină, spunând: *aceasta este biruința care a biruit lumea: credința noastră* (I Ioan 5, 4). Cred acest lucru pentru că *dacă Dumnezeu e cu noi, cine este împotriva noastră?* (Romani 8, 31). Când este Dumnezeu cu noi? Când suntem legați cu legăturile dragostei, păcii și bunei înțelegeri; când Îl iubim pe Acesta din tot sufletul și din toată inima, căci *Dumnezeu este iubire și cel ce rămâne în iubire rămâne în Dumnezeu și Dumnezeu rămâne întru el* (I Ioan 4, 16) și Acesta are puterea să distrugă, ca pe niște vase de lut, pe toți vrăjmașii noștri văzuți și nevăzuți.

DESPRE UNIREA BISERICILOR

„Luați jugul Meu asupra voastră și învățați-vă de la Mine, că sunt blând și smerit cu inima și veți găsi odihnă sufletelor voastre“ (Matei 11, 29).

Introducere

De mai mulți ani aud că se discută de către „Cârmuitorii Bisericilor“, Athenagora Patriarhul ecumenic al Constantinopolului și Papa Paul al Romei, despre unirea Bisericilor din Est și din Vest. Am urmărit și știrile apărute în ziare și în diferite reviste bisericești în care am citit anumite păreri pro și contra acestei uniri. Am considerat că, fiind preot al preaînaltului Dumnezeu și părinte duhovnic, am datoria și trebuie să contribui și eu, cu slabele mele puteri, la această lucrare plăcută lui Dumnezeu, care este mai necesară, mai folositoare și mai de trebuință decât oricare alta și pentru care Biserica mamă se roagă neîncetat către Domnul: „Pentru pacea a toată lumea, pentru slava sfințelor lui Dumnezeu biserici și pentru unirea tuturor“.

Prin îndelunga cercetare a Legii lui Dumnezeu, a Sfințelor Scripturi și din învățătura Sfințelor Evanghelii ale Domnului nostru Iisus Hristos am aflat că singurul mijloc pentru a se reuși unirea Bisericilor este smerenia, și de aceea am scris lucrarea de față, ca să le reamintesc cârmuitorilor Bisericilor, care se nevoiesc, se interesează și se îngrijesc de unire, să fie cu luare-aminte, să asculte învățătura Mântuitorului nostru Iisus Hristos și să o pună în practică. Să învețe să spună, când înfăptuiesc lucrurile orânduite lor, că *slugi netrebnice suntem noi și facem ceea ce suntem datori să facem și care între voi va vrea să fie mare să fie slujitorul vostru* (Matei 20, 26) și *care între voi va vrea să fie întâiul să vă fie vouă slugă* (Matei 20, 27). Dacă nu vor supune mândria și nu se vor smeri, urmându-L pe Domnul Care, Dumnezeu fiind, S-a smerit pe Sine făcându-Se ascultător până la moarte și încă moarte pe Cruce, nu numai că nu vor izbândi unirea, dar vor înmulți dezbinările și vor provoca certuri crunte, scandaluri, neliniști, mari vătămări și pagube în rândul credincioșilor. Dacă Îl vor urma pe Hristos și se vor smeri, vor reuși unirea, vor fi de folos lor și turmei lor și numele Părintelui nostru ceresc va fi slăvit și prin aceștia, precum a fost slăvit și prin Sfinții Apostoli, căci *Domnul se ridică împotriva celor mândri, iar celor smeriți le dăruiește harul Său și oricine se înalță pe sine se va smeri, iar cel ce se smerește pe sine se va înălța* (Luca 18, 14).

Scris în Sihăstria Tuturor Sfinților și a Proorocului Ilie, 20 iulie 1969
Cel mai mic dintre ieromonahi,
Filothei Zervakos

FOTO: Sihăstria Tuturor Sfinților, locul unde s-a nevoit părintele Filothei

Smerenia adevărată aduce odihnă în sufletul omului

Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi. Luați jugul Meu asupra voastră și învățați-vă de la Mine, că sunt blând și smerit cu inima, și veți găsi odihnă sufletelor voastre (Matei 11, 28-29).

De la începutul acestui secol viclean pe care aproape că l-am traversat, s-au petrecut și se petrec întâmplări înfricoșătoare care cutremură pământul, amenință cu distrugerea întregii lumi și prevestesc mari suferințe și nenorociri.

Căci se va ridica neam peste neam și împărăție peste împărăție și va fi foamete și ciumă și cutremure pe alocuri. Căci va fi atunci strâmtoare mare, cum n-a fost de la începutul lumii până acum și nici nu va mai fi (Matei 24, 7, 21). Dumnezeuiescul Apostol Pavel, glasul lui Hristos, scriind către Timotei, spune: *Și aceasta să știi că, în zilele din urmă, vor veni vremuri grele; că vor fi oamenii iubitori de sine, iubitori de arginți, laudăroși, trufași, hulitori, neascultători de părinți, nemulțumitori, fără cucernicie, lipsiți de dragoste, neînduplecați, neînfrânați, cruzi, ne iubitori de bine, trădători, necuviincioși, îngâmfați, iubitori de desfrânări mai mult decât iubitori de Dumnezeu, având înfățișarea adevăratei credințe, dar tăgăduind puterea ei* (II Timotei 3, 1-5).

Văd primejdia, sabia ce va să vină, mânia provocată de păcatele noastre cele multe. În viitor va veni furie și suferință mare, despre care Domnul ne-a înștiințat, ca Prooroc desăvârșit ce este, și despre care ne-au vestit și mulți dintre Sfinții Profeti, Apostoli și Părinți purtători de Dumnezeu. Deci, după cum ne-au spus aceștia și după cum era cunoscut și din Sfintele Scripturi, pentru a scăpa și a ne păzi de primejdiile, nenorocirile și suferințele îngrozitoare ce vor veni, doar pocăința adevărată, sinceră și curată, și întoarcerea către Dumnezeu, precum au făcut în vechime ninivitenii, Îl vor îndemna la îndurare și milă pe Îndelung-răbdătorul, Preamilostivul, Iubitorul de oameni Dumnezeu, Părintele nostru ceresc, și Îl vor face să înceteze mânia, furia și supărarea prea-îndreptățită împotriva noastră, a păcătoșilor. De aceea am hotărât să scriu aceste puține și sărace cuvinte.

Ca părinte duhovnic și ca preot și rob nevrednic al lui Dumnezeu, am cugetat și am simțit că am obligația și datoria sfântă să mă îngrijesc după putere, cu orice preț și jertfă, să-i ajut și să-i păzesc pe fiii și pe frații mei duhovnicești de amenințarea mâniei apropiate a Domnului nostru, prin mica mea scriere *Sabia ce va să vină*, publicată la Volos în 1949 (și la Atena în 1960), îndemnându-i pe toți la pocăință și întoarcere către Dumnezeu, de la împărat până la ultimul ostaș și de la patriarh până la ultimul monah, pentru că toți decădem, toți păcătuim și *dacă zicem că păcat nu avem, ne amăgim pe noi înșine și adevărul nu este întru noi* (I Ioan 1, 8).

Și eu, cel mai mic dintre toți și nevrednic în cer și pe pământ și în viața aceasta trecătoare, știindu-mi păcatele, mărturisesc că Hristos a venit în lume ca să mântuiască păcătoșii, între care primul sunt eu. Cu toate acestea, prima trâmbițare trezvitoare, puțini au auzit-o, puțini s-au pocăit. Am fost nevoit să fac să răsună a doua trâmbițare, publicată la Atena în anul 1959. În aceasta i-am chemat pe toți clericii, dascălii și propovăduitorii cuvântului dumnezeiesc, urmași ai Sfinților Apostoli, să se trezească din somnul nepăsării și să se lege cu legăturile dragostei, ca Sfinții Apostoli, și să facă așa încât lumina lucrărilor lor bune să strălucească, iar oamenii, văzând acestea, să-L slăvească pe Părintele nostru din ceruri și pocăindu-se, să se mântuiască. Dar nici la această trâmbițare trezvitoare și mântuitoare nu s-au pocăit. Unii dintre clerici, mai ales cei din Europa și America, amestecați printre necredincioși, au învățat lucrările lor și amăgiți, în loc de fii ai luminii, au devenit fii ai întunericului și călăuze și învățători ai satanei. Aceasta m-a făcut să public în *Presa ortodoxă* (nr. 8 din aprilie 1968) a treia trâmbițare trezvitoare, chemându-i pe toți clericii și laicii creștini ortodocși la veghe, ca să înțeleagă primejdiile ce ne înconjoară și vrăjmașii văzuți și nevăzuți ce se aruncă asupra noastră ca fiarele sălbatice. Stați bine, fraților, stați cu evlavie, cu frică de Dumnezeu și păziți comoara neprețuită a credinței noastre ortodoxe pe care vrăjmașii noștri se străduiesc și se luptă ca turbații să ne-o fure, ca să nu ne trezim goi și afară de la Mirele Hristos. Dar și la această a treia trâmbițare cei mai mulți și-au închis ochii, ca și când nu ar vedea, și și-au astupat urechile, ca și când nu ar auzi. Recurg acum la a patra și ultima trâmbițare trezvitoare și mântuitoare, la smerenie, prin care Însuși Iisus Hristos ne cheamă să ne mântuim și să ne găsim odihnă: *Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi* (Matei 11, 28).

“Vreți odihnă, oamenilor? – ne întrebă. Veniți la Mine toți. Nici unul nu este lăsat afară, nici unul nu este amânat, nici unul nu este întors. Veniți câți vă osteniți să păziți Legea și poruncile Mele, câți vă osteniți propovăduind Evanghelia Mea, învățându-i și călăuzindu-i pe oameni la cunoașterea dumnezeiască.

Veniți câți sunteți împovărați de dureri, supărări, boli, ispite, primejdii, dar și câți sunteți împovărați de păcate, aruncați povara păcatelor voastre și Eu vă voi odihni.

Veniți toți oamenii, împărați și regi, papi și patriarhi, arhierii și preoți, președinți și miniștri, ofițeri și ostași, laici și clerici, bogați și săraci, mari și mici, bărbați și femei din toate clasele sociale și de toate vârstele, veniți la Mine, căci vreau să vă odihnesc.

Dar vreau totodată să fiți cu luare-aminte, să cercetați, să învățați de la Mine că sunt blând și smerit cu inima și să vă străduiți să Mă urmați, ca să deveniți și voi ca Mine, blânzi și smeriți, și atunci veți găsi odihnă sufletelor voastre.

Învățați de la Mine că, Dumnezeu fiind, pentru nespusa iubire de oameni, M-am smerit și M-am făcut om, la fel în toate cu voi, în afară de păcat. M-am născut în ieslea sărăcicioasă ca să îi învăț pe oameni smerenia prețioasă. Atunci când o veți învăța și o veți trăi, vă voi dărui odihna, acum și în veac.

Învățați toți de la Mine, Atotputernicul vostru Dumnezeu, Care, mișcând doar un deget, fac pământul să se cutremure, Preaînțeleptul, care le-am creat cu înțelepciune pe toate văzute și nevăzute printr-un singur cuvânt poruncitor și care le păstrez pe toate în armonie și echilibru.

Cercetați, învățați, deveniți ca Mine, blânzi și smeriți și Eu vă voi slăvi, vă voi cinsti, vă voi ridica, vă voi urca de pe pământ la cer, vă voi face fii ai Mei și dumnezei după har, moștenitori ai Împărăției Cerurilor și ai bunătăților veșnice.

La auzul acestei preadulci voci a Stăpânului care spune *Învățați-vă de la Mine că sunt blând și smerit cu inima*, precum și la chemarea cerească *Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi*, cei mai mulți dintre oameni devin orbi și surzi. Au ochi și nu văd, au urechi și nu aud, căci i-a orbit mândria.

Au învățat să alerge și să traverseze distanțe și spații mari, pe uscat și pe mare, cu viteză amețitoare și fulgerătoare, să zboare ca vulturii cei iuți și să se apropie de lună și de alte planete. Multe au învățat și continuă să învețe, nu cu puterea și înțelepciunea lor, ci a lui Dumnezeu, fără de care nici un om nu poate învăța și făuri nimic.

Acestea câte, cu harul lui Dumnezeu, le-au învățat, dar și ei le-au dorit și s-au ostenit, sunt toate bune, toate folositoare, necesare și utile, atunci când oamenii le întrebuințează bine, spre slava lui Dumnezeu și trebuința lor și a aproapelui lor. Însă când le întrebuințează rău și strigă că prin puterea și înțelepciunea lor le-au descoperit și făurit, atunci se dovedesc nefolositoare și chiar vătămătoare, distrugătoare. Câte orașe au devenit în vremurile din urmă (dar și în ziua de azi) focare de poluare? Câte s-au transformat și se transformă în pustiu din cauza bombei atomice catastrofale și a materialelor explozive pe care le-au aruncat și le aruncă avioanele? Câte zeci de mii de oameni au fost și sunt îngropați și înmormântați în ruinele caselor lor? Câte zeci de mii de oameni au fost uciși pe uscat, în aer și în mare cu noile descoperiri și invenții? Câte zeci de mii sunt omorâți de automobilele rapide?

Multe, deci, au învățat și se silesc să învețe oamenii, un singur lucru nu au învățat și nici nu se îngrijesc să-l dobândească. Cel mai necesar, cel mai folositor, cel mai trebuincios, cel care aduce odihnă în sufletele lor acum și în veac, și pace, liniște, bucurie, fericire, cel care le-a fost poruncit de către Unul-Născut și Cuvântul lui Dumnezeu, Care pentru mântuirea lor S-a făcut om, ca să-i învețe să dobândească odihna veșnică, pe care ei nu o vor, este smerenia.

Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi... Învățați-vă de la Mine că sunt blând și smerit cu inima și veți afla odihnă sufletelor voastre, rostește Dumnezeu, Mântuitorul nostru, nădejdea tuturor marginilor pământului și ai celor de pe mare departe, și puțini și rari sunt cei care aud. Mulți sunt cei chemați, dar puțini cei aleși.

„Veniți la mine toți - rostește vrăjmașul cel preaviclean, răufăcător și uneltitor, diavolul. Învățați de la mine, că mândru sunt, urmați-mă, deveniți și voi mândri ca mine și aflați iadul cel veșnic. Și aleargă cu toții la el!

Nu-L ascultați pe Dumnezeu Care vă promite că veți găsi odihna. Ascultați-mă pe mine, precum m-au ascultat strămoșii voștri și au fost aruncați din rai. Dumnezeu vă promite, dacă Îl ascultați, să vă dea bunurile pământului: iubirea, bucuria, pacea, odihna, acum și în veci, și moștenirea Împărăției cerurilor. Eu vă promit, dacă mă ascultați, că vă voi răsplăti cu pedepse, suferințe, supărări, nenorociri, nefericiri în viața de acum, iar după moarte vă voi da iadul cel veșnic și focul cel din afară, pe care Dumnezeu l-a pregătit pentru mine și pentru cei care au ales să mă asculte pe mine și nu L-au ascultat pe El. Fiind neascultători și vrăjmași ai lui Dumnezeu, și ascultători și prieteni ai mei, vă voi lua cu mine în focul cel din afară!”

Și oamenii proști, neînțelegători, neînțelepți, nebuni, nesimțitori, nerecunoscători și inconștienți, în afara câtorva excepții, îl preferă pe diavolul cel vrăjmaș în locul lui Hristos, Mântuitorul, Făcătorul, Izbăvitorul și Cărmuitorul lor, Dătătorul tuturor bunurilor. Iar unii dintre ei, ca să-l mulțumească pe diavol și să-L întristeze pe Hristos, Îl hulesc și Îl înjură pe Acesta și pe Maica Sa cu cele mai murdare și îngrozitoare vorbe, pe care acești diavoli întrupați se abțin și le e frică să le spună împotriva celui mai mare răufăcător și celei mai ticăloase femei.

O, neînțelept, necuvios, nerecunoscător, inconștient, nesimțitor neam omenesc! O, nație necredincioasă și vicleană, urmași ai iudeilor ucigători de Dumnezeu, în ce stare mizerabilă și sălbatică ai ajuns! Avea dreptate Dumnezeu când se tânguia către cer și pământ, către creaturile acestea neînsuflețite, despre oamenii care au suflet: *Ascultă, cerule, și ia aminte, pământule, că Domnul grăiește: „hrănit-am feciori și i-am crescut, dar ei s-au răzvrătit împotriva Mea. Boul își cunoaște stăpânul și asinul ieslea domnului său, dar Israel nu mă cunoaște; poporul Meu nu mă pricepe”* (Isaia 1, 2-3)*.

Hulitorii sunt mai răi decât toate animalele și fiarele pământului. Toate relele câte s-au făcut în cer de către satana și îngerii ce l-au urmat, în rai de către strămoșii noștri neascultători ai poruncii lui Dumnezeu, pe pământ de către oameni, câte s-au întâmplat și se vor mai întâmpla, neascultări, nesocotirea Legii lui Dumnezeu și a poruncilor Sale, necuviințe, necredință, amăgiri, erezii, hule, nedreptăți, minciuni, înfumurări, furturi, iubire de arginți, jafuri, invidii, războaie, terori, mizerii, desfrânări, destrăbălări, preacurvii și tot felul de păcate și rele, precum și nenorociri și suferințe, nefericiri, boli, naufragii, incendii și toate celelalte, toate acestea se datorează mândriei. Cauza, rădăcina și pricina tuturor relelor și nenorocirilor este mândria.

De cealaltă parte, toate lucrurile bune care s-au făcut în cer și pe pământ se datorează smereniei. Cauza tuturor celor bune este smerenia. Smerenia L-a coborât din ceruri pe pământ pe Unul-Născut Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu Tatăl, Care, Dumnezeu fiind, din iubirea negrăită către noi, oamenii, și din multa Lui bunătate, dragoste și milă, *S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte, și încă moarte pe cruce. Pentru aceea, și Dumnezeu L-a preînălțat și I-a dăruit Lui nume, care este mai presus de orice nume; ca întru numele lui Iisus tot genunchiul să se plece, al celor cerești și al celor pământești și al celor de dedesubt, și să mărturisească toată limba că Domn este Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu-Tatăl* (Filipeni 2, 8-12).

Smerenia a urcat-o de pe pământ la cer pe smerita, neprihănită și curată, Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu Maria, și a învrednicit-o să se facă Maică a lui Dumnezeu, cum a spus: *Mărește sufletul meu pe Domnul și s-a bucurat duhul meu de Dumnezeu, Mântuitorul meu, că a căutat spre smerenia roabei Sale* (Luca 1, 46-48).

Smerenia Născătoarei de Dumnezeu, Preasfânta Fecioară Maria, a distrus zidul care îi despărțea pe oameni de Dumnezeu, pământul de cer. Prin smerenia Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, raiul s-a deschis, moartea a fost învinsă, Adam a fost izbăvit, blestemul a pierit, Eva s-a eliberat și toți cei morți de veacuri și cu credință în Hristos au scăpat de osânda veșnică și de legăturile și stricăciunea iadului și treziți la viață de Învierea lui Hristos, s-au mutat la ceruri.

Sfinții prooroci, apostoli, mucenici, mărturisitori, cuvioși și drepți, vechi și noi, nu s-ar fi sfințit și nici nu s-ar fi mântuit fără smerenie. Iar lucrările lor, virtuți, ostenele, sudori, nevoițe, rugăciuni, posturi, miluiri, nu le-ar fi fost de folos, precum nu le-ar fi fost de folos fariseilor celor mândri și lăudăroși.

Mândria împrăștie toate lucrurile bune, le face să dispară, le face nefolositoare, netrebuincioase și chiar vătămătoare, pe când smerenia, ca o barcadă și zid de netrecut, le păzește. Dumnezeu disprețuiește mândria și pe cei mândri îi urăște, îi reneagă, îi pedepsește și îi umilește.

Pe cei smeriți îi iubește, îi primește la El, îi cinstește, îi slăvește și îi înalță. Osânda Domnului cade peste toți cei mândri cu inima. Pe aceștia îi nesocotesc, zice Dumnezeu, prin glasul autorului *Proverbelor. Eu sunt cu cei blânzi și smeriți cu inima, care tremură la auzul cuvintelor Mele. Domnul Se ridică împotriva celor mândri, iar celor smeriți le dăruiește har.*

Precum fără credință e cu neputință să ne mântuim, la fel și fără smerenie. Dar și credința și toate celelalte lucrări bune nu sunt de folos fără smerenie. Căci până și diavolii cred și se înfricoșează, mărturisesc că Fiul lui Dumnezeu este Dumnezeu adevărat, dar nu le e de folos pentru că nu au smerenie.

---

* Despre acest subiect a se vedea cartea Arhimandritului Filothei Zervakos – *Lupta împotriva hulei*, Editura Bunavestire, Galați, 2003

Omul care are smerenie are lucrări bune, Îl are în el pe Dumnezeu, Duhul Sfânt, cum zice autorul *Proverbelor*: *În inima smerită Se odihnește cu blândețe Duhul Domnului. În inima tulburată (a celui mândru), locuiește diavolul.*

Proorocul David, după ce din mândrie a căzut în cele două păcate de moarte, preacurvia și uciderea, și s-a pocăit, a plâns, a privegheat, a postit, nu a spus că a fost izbăvit de Domnul pentru că s-a pocăit, a plâns și a postit, ci a spus: *M-am smerit și Domnul m-a izbăvit.*

Cine nu se smerește nici nu se pocăiește. Cel mândru nu se pocăiește niciodată, dar și dacă se pocăiește, pocăința lui nu este reală, adevărată, sinceră, ci este mincinoasă. Dacă se roagă și postește sau face vreun bine, pe toate le face cu falsitate, cu prefăcătorie, ca și fariseii, ca să-l vadă ceilalți oameni...

Deoarece smerenia este o virtute atât de mare și fără ea nu putem să ne mântuim, să aruncăm cu toții mândria cea diavolească și să dobândim dumnezeiasca smerenie, pe care înțeleptul Isaac Sirul o numește veșmânt dumnezeiesc, întrucât cu aceasta s-a îmbrăcat Unul-Născut Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu-Tatăl, coborând de la ceruri pe pământ pentru mântuirea noastră.

Să cugetăm bine cu toții (și în primul rând eu), să ne cercetăm pe noi, să cercetăm omul lăuntric din noi cu băgare de seamă și luare-aminte și să vedem că nu suntem lipsiți de acest păcat urât de Dumnezeu, mândria. Unul mai puțin, altul mai mult, toți suntem bolnavi și suferim de mândrie.

Și ca să ne izbăvim de aceasta, să cerem cu rugăciune, implorare, credință, evlavie și zdrobire a inimii, de la Dătătorul celor bune și de folos, care a spus: *cereți și vi se va da; căutați și veți afla; bateți și vi se va deschide* (Matei 7, 7), să ne scape de mândria cea urâtă de Dumnezeu și să ne dăruiască neprețuita smerenie. Și ne-o va da și vom afla mântuirea și odihna sufletelor noastre, dacă și noi, în loc să stăm cu mâinile încrucișate și să spunem vorbe goale, ne vom strădui, pe cât posibil, căci *împărăția cerurilor se ia prin străduință și cei ce se silesc pun mâna pe ea* (Matei 11, 12).

Unirea „Bisericilor“ va reuși numai prin smerenie adevărată (Fragmente)

(...) Numai prin smerenie, pocăință și întoarcere la Dumnezeu, la credința ortodoxă, va reuși mult dorita unire, iar nu prin consfătuiri și dezbateri, prin dialoguri nefolositoare și lipsite de rost, prin ședințe zadarnice.

Dacă nu vor renunța la mândrie și nu se vor smeri, dacă nu se vor pocăi și nu se vor întoarce la Dumnezeu, toate străduințele, stăruințele, ostenele și eforturile pentru unire se vor dovedi zadarnice, nefolositoare, poate chiar vătămătoare, cauza și pricina dezbinărilor, schismelor și războaielor...

Nici un credincios creștin ortodox conștient, întreg la minte și cu puțină frică de Dumnezeu nu va accepta vreodată unirea cu ereticii papistași, nesocotitori ai celor șapte Sfinte Sinoade Ecumenice și ai Tradiției apostolice și ai Sfinților Părinți...

Să cugete bine patriarhul și să nu se înșele crezând că unirea Bisericilor e ușoară și că adevărații ortodocși îl vor urma și că va putea să le înșele conștiința încât să nesocotească lesne Sfânta Tradiție și Sfintele Canoane ale Sfinților Apostoli și Părinți purtători de Dumnezeu. Aceștia, ca să sprijine credința ortodoxă și pe una, sfântă, sobornicească și apostolească Biserică, s-au nevoit, s-au ostenit, au asudat, au

postit, au privegheat, au suferit chinuri, prigoane, întemnițări, moarte și vor accepta acum tradițiile impuse de papă?...

... Păstorii cei buni, dumnezeieștii Părinți ai Bisericii, pentru a o păzi curată și neprihănită de mulțimea de rătăcirii și erezii pe Mireasa lui Hristos, Biserica (așa cum au primit-o de la Mirele Hristos), s-au nevoit, au fost huliți, acuzați, întemnițați, prigoniți, au suferit multe chinuri și dureri, iar unii au fost chiar omorâți.

Dar prin credința fierbinte în Dumnezeu și întăriți de puterea și harul Sfântului Duh i-au izgonit departe de Biserică pe lupii cei molipsitori, ereticii, și i-au anatemizat pentru vecie. Iar Dumnezeu i-a slăvit pe ei, pe pământ și în cer. Și cu toate că Sfinții Părinți, păstorii cei buni și adevărații i-au izgonit departe de Biserică pe lupii cei molipsitori, eretici, Patriarhul Ecumenic Athenagora îl invită pe papa cel eretic, dușmanul Bisericii Ortodoxe, călcătorul și nesocotitorul Sfintei Tradiții, îl îmbrățișează, îl roagă, îi recunoaște înțâietatea, îi deschide ușa Bisericii Ortodoxe și îi zice „intră tu primul, și eu, al doilea, te voi urma cu turma mea!”. Vai, vai suflete al meu! Oftează, plângi, jeluiește ca odinioară Ieremia, nu pentru Ierusalimul pământesc, orașul sângelui, care îi omora pe prooroci și îi ucidea cu pietre pe trimișii lui Dumnezeu (cf. Matei 23, 27). Plângi pentru Mireasa aleasă a lui Hristos, cea neprihănită și desăvârșită, una, sfântă, sobornicească și apostolească Biserică, maica duhovnicească a creștinilor ortodocși, cea pe care ne-au făcut-o cunoscută Sfinții Apostoli, mucenicii, proorocii, ierarhii, dascălii, sfinții, cuvioșii și dreptii...

Pentru aceasta plângi, căci episcopii și păzitorii ei au adormit, iar păstorii ei au deschis larg ușile ca să intre nestingheriți lupii cei molipsitori și să jertfească, să răpească și să împrăștie oile pentru care Hristos Și-a vărsat Sângele Său...

Domnul însă nu doarme: „Iată, nu va dormita, nici nu va adormi Cel ce păzește pe Israel“ (Psalmi 120, 4). Dar noi dormim. Ne-a cuprins somnul nepăsării și dacă nu ne vom trezi, ne vom da morții celei veșnice și vom rămâne, ca fecioarele neînțelepte, în afara cămării Mirelui. Iar lupii cei văzuți și nevăzuți ne vor înghiți.

Ca să nu rămânem în afara cămării Mirelui Hristos și ca să nu fim înghițiți de vrăjmașii noștri văzuți și nevăzuți, care se-nvârt în jurul nostru, să-l ascultăm pe dumnezeiescul Apostol Pavel care ne spune limpede: *căci este chiar ceasul să vă treziți din somn: noaptea e pe sfârșite, ziua este aproape; să lepădam dar lucrurile întunericii și să ne îmbrăcăm cu armele luminii...* (Romani 13, 11-12) ...

Dacă îndepărtăm somnul nepăsării care ne-a cuprins și stăm cu grijă și luare-aminte și cerem ajutorul lui Dumnezeu cu credință și zdrobire a inimii, îl vom primi, căci puternic este Domnul și ne va păzi pe noi și Biserica Sa și pe toți vrăjmașii noștri îi va împrăștia și nimici.

Dar ca să primim ajutorul lui Dumnezeu trebuie, pe lângă rugăciune, să fim statornici și viteji, să mărturisim credința ortodoxă și să spunem cu mult curaj celor care se grăbesc și îndeamnă la o falsă unire și celorlalți prieteni ai papei și trădători ai ortodoxiei, cuvintele acelea de aur ale înțeleptului și Sfântului Iosif Vrienios rostite către trimișii papei:

„Încă uneltiți în ascuns ca să ne înșelați pe noi, sau nu știți că orice rău mare dintr-unul mic începe și așa se face mare și întotdeauna amăgirea vine de la cei ce socotesc lucrurile cu indiferență și din consimțământul acestora la mici greșeli venim și cădem în cele mari. Că nu ne vom lepăda de tine, iubită Ortodoxie, nu te vom minți, slavă strămoșească. Nu te vom lăsa pe tine, maică evlavie. Întru tine ne-am născut, întru tine trăim și întru tine vom adormi. Iar dacă o va cere vremea, vom muri pentru tine și de o mie de ori“.

Să-l ascultăm și pe Cuviosul și Sfântul Părinte al nostru Meletie Mărturisitorul și să aflăm ce ne spune despre cei care nesocotesc Sfânta Tradiție: “Nu-i ascultați nici pe cei ce pustnici, nici pe preoți, și nici pe cei care propovăduiesc învățături nelegiuite, și povățuiesc în chipul celui rău, și nici pe aceștia și nici chiar pe episcopi să nu-i ascultați, dacă mărturisesc lucruri neadevărate, care nu sunt spre folos. Să fim lucrători, și să cuvântăm, și să stăm împotriva celor ce îndeamnă la rătăcire în chip viclean. Nu este cu dreptate și cu cuviință bine-credincioșilor a tăcea acolo unde se calcă poruncile lui Dumnezeu și din aceasta își întăresc înșelăciunea ceilalți potrivnici. Pentru că a zis un mare părinte: Acolo unde este primejdie a se despărți cineva de la Dumnezeu, ce bine-credincios poate să stea departe și să tacă, sau cu totul să se liniștească? Pentru că tăcerea sa îl vedește cum că și el se învoiește acestor rele. Și aceasta ne-o arată Înainte-Mergătorul Domnului și vitejii Macabei, care pentru o mică poruncă a legii s-au primejduit până la moarte și n-au părăsit nici cea mai mică parte a predaniilor primite. Căci războiul de multe ori este

lăudat și lupta se arată mai bună decât vătămătoarea de suflet pace. Că mai bine este să stea cineva împotriva celor rău cugetători, decât să urmeze lor și să se despartă de Dumnezeu pentru a se uni cu ei...”

Nici un creștin ortodox întreg la minte, conștient, cu putere de deosebire și frică de Dumnezeu nu va accepta o astfel de unire mincinoasă, care ne desparte de Dumnezeu și ne unește cu falșii învățători, cu ereticii lucrători ai întunericului.

Noi, ortodocșii de pretutindeni, adunați într-o singură limbă, într-un suflet, într-o voce și inimă, urmași ai slujitorilor Cuvântului și ai slăviților propovăduitori, înțelepților apostoli și ai purtătorilor de Dumnezeu Părinți și păstrători ai învățăturilor și tradiției lor, glăsuim acestora: “nu primim și nu suntem de acord sub nici un motiv...”

Vă întreb, deci, Preafericiților, Papa Paul al Romei și Athenagora, Patriarh al Constantinopolului, spuneți-mi, toate cele câte le-au statornicit ca să fie păzite cei 367 părinți purtători de Dumnezeu adunați la al VII-lea Sinod Ecumenic în Canonul I și Sfintele Sinoade Ecumenice dinainte de acesta sunt adevărate sau nu? Și dacă sunt adevărate, de ce nu le urmați?

Învățați nu de la mine, ci de la Sfinții Părinți care s-au adunat la cele șapte Sfinte Sinoade Ecumenice, de la dumnezeiescul Apostol Pavel, glasul lui Hristos, că dacă nu urmați și nu păziți cele câte aceștia ne-au vestit, propovăduit, sfătuit și ne-au lăsat scris și prin viu grai, atunci vă aflați sub osânda anatemei.

Și ca să scăpați de această osândă grea, vă povățuiește iarăși Însuși Domnul nostru Iisus Hristos să vă smeriți, să vă pocăiți, să mărturisiți mândria și neascultarea voastră. Și prin smerenie, pocăință, întoarcere, supunere și ascultare de cele șapte Sfinte Sinoade Ecumenice și de Sfânta Tradiție, (fără dialoguri neisprăvite și neînțelepte și discuții fără rost), veți scăpa de legătura anatemei și atunci va veni mult dorita unire...

Singura nădejde de izbăvire din rătăcirii și erezii, din născocirile și cursele oamenilor vicleni și ale diavolilor este rugăciunea, pocăința și smerenia

Pentru a ne feri de cursele diavolului trebuie să priveghem și să ne rugăm, cum spune Domnul, să fim trezvitori și să avem grijă, cum zice Apostolul Petru, să păstrăm Tradiția cea scrisă și nescrisă pe care am primit-o și ne-a fost învățată, cum glăsuiește Apostolul Pavel și să păzim mărturisirea și promisiunile pe care le-am dat la Sfântul Botez: „Mă lepăd de satana și de toate lucrările lui și de toată slujirea lui“.

Slujirea lui satana și cursele lui sunt când preoții se rad, când își dezbracă reverenda și rămân în pantaloni, imitându-l pe urmașul mincinos al lui Hristos, papa, și pe actorii de teatru și dansatorii de pe scene. Și în sfârșit, dacă vrem să ne ferim de capcanele diavolului, să învățăm smerenia de la Domnul nostru Iisus Hristos, Mântuitorul și izbăvitorul sufletelor noastre. Doar aceasta ne va păzi nevătămați de cursele diavolului.

Sfântul Antonie cel Mare, omul lui Dumnezeu, întemeietorul monahismului, a zis: „Am văzut în vedenie cursele diavolului întinse peste tot pământul și am întrebat oftând: «care va fi scăparea noastră?» Și am auzit voce nevăzută zicând: «smerenia!»“. Și deoarece din cauza nepăsării și neatentei suntem lipsiți de aceasta, să ne rugăm cu credință, evlavie, pocăință și trezvie, cu suspine și lacrimi la dătătorul celor bune, al virtuților și tuturor darurilor, să ne dea smerenie adevărată și pocăință sinceră. Și scăpând astfel de cursele întortocheate ale satanei celui viclen și de toate uneltirile acestuia, și izbăviți prin smerenie și pocăință, cu ajutorul și harul lui Dumnezeu vom ajunge fără ocolișuri și fără primejdii la limanul limpede și lipsit de valuri al raiului și la Împărăția și viața de veci cea nesfârșită, unde vom afla odihna sufletelor noastre. Amin.

Dar poate că unii admiratori ai papei și ai patriarhului Athenagora vor întreba: „Cine ești tu, neînvățatul, țaranule, călugăre învechit care îndrăznești să ceri socoteală celor doi cărmuitori ai Bisericii? Celor doi înțelepți, infailibilului Papă Paul și Prea Fericitului Patriarh Athenagora!” La acestea răspund: „Sunt cel mai mic și cel mai păcătos dintre toți și am văzut că nu sunt nici înțelept, nici savant. Știu că nu cunosc nimic, doar pe Iisus Hristos răstignit pe cruce, Dumnezeu desăvârșit și om desăvârșit, care S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte și încă moarte pe cruce (Filipeni 2, 8), învățându-ne smerenia și spunând: «Învățați-vă de la Mine, că sunt blând și smerit cu inima și veți găsi odihnă sufletelor voastre...» (Matei 11, 29) și «dacă zicem că nu avem păcat, ne amăgim și adevărul nu este întru noi»(Ioan 1,10).

Când Hristos spune: „Cine dintre voi vrea să fie primul, să fie mai mic decât toți”, iar Patriarhul Athenagora zice papei: „Tu ești primul în cinstire și eu al doilea“, spuneți-mi, vă rog, pe cine să aleg, să ascult, să cred? Pe Hristos, Adevărul Însuși, ori pe papă și pe patriarh, care pe nedrept se numesc fără de păcat și preasfinți? Dacă ziceți: pe cei lipsiți de importanță nu vă ascult și nici nu vă cred, sunteți amăgiți și vă sfătuiesc să vă pocăiți, să mărturisiți adevărul, că nici papa nu e lipsit de păcat și nici patriarhul nu este preasfânt, și trebuie să se pocăiască, să se spovedească și să se smerească. Dacă oamenii nu au smerenie, rangurile nu îi fac desăvârșiți și preasfinți, ci mândri, amăgiți și eretici.

De la Hristos cel smerit și blând, Adevărul Însuși, am învățat să spun și să apăr adevărul. De la Apostolul Pavel, glasul lui Hristos, am învățat să nu discut cu lucrătorii întunericului, înainte de a cerceta. De la proorocul David am învățat să „rostesc împotriva împăraților... și am zis nelegiuitorilor, nu mai călcați legea, și păcătoșilor, nu mai păcătuți...“. Și de la cel mai sfânt dintre dreptii Legii Vechi, Sfântul Ioan Botezătorul, am învățat să spun: „Pocăiți-vă, căci Împărăția Cerurilor este aproape“.

Dar ne vor întreba cei de mai sus: „Dacă Domnul a zis «nu judecați ca să nu fiți judecați», cum îndrăznești să îi judeci?” Dacă rosteam sau scriam papei sau patriarhului: „Eu sunt judecător și vă voi judeca și osândi”, atunci aș fi fost călcător al poruncii lui Dumnezeu, aș fi fost vrednic de condamnat, căci nici mie și nici altcuiva nu-i este permis să-și judece aproapele. Dar să spui și să aperi adevărul, când vezi că sunt nesocotite cuvintele, legile, învățăturile, povețele și poruncile lui Dumnezeu, dogmele, Sfintele Canoane și Sfânta Tradiție, nu numai că nu este interzis, ci se și impune să faci aceasta.

Atunci când Irod și-a lăsat soția legitimă, și nesocotind Legea lui Dumnezeu a luat-o pe femeia lui Filip, fratele său, cel mai mare dintre cei născuți din femeie și dintre prooroci, Sfântul Înainte Mergător, care locuia în pustia Iordanului, auzind acestea a părăsit pustia și liniștea, și s-a ridicat împotriva lui Irod, fără să-i fie teamă de puterea împărătească și i-a spus cu curaj și îndrăzneală: „Împărate, Legea lui Dumnezeu nu îți permite să iei pe femeia fratelui tău!” Nu i-a zis: „Eu sunt judecător și am venit să te judec”. I-a adus aminte de Legea lui Dumnezeu ca să-l înspăimânte și să înceteze fărădelegea.

În felul acesta, mulți Sfinți Părinți din pustii și mănăstiri, Antonie, Eftimie, Teodor Studitul și mulți alții, chiar și stâlpnicii, în vremuri și împrejurări diferite, văzând că Biserica Ortodoxă este războită de împărați, arhieri, preoți, monahi și mireni eretici, au părăsit pustiile și mănăstirile lor și s-au dus grabnic în orașe, ca ostași și războinici buni și bravi ai legiunii Domnului.

Și, înarmați cu armura Duhului Sfânt, s-au ridicat împotriva împăraților și stăpânilor, cercetând cu îndrăzneală rătăcirile și ereziile, nepăsându-le de amenințările și chinurile tiranilor, de întemnițări și prigoniri, preferând să moară pentru adevăr și ortodoxie. Și dacă nu existau astfel de luptători viteji (nu numai în pustii și mănăstiri, dar și în orașe): patriarhi, arhieri, preoți, clerici și mireni, învățători și teologi, apărători ai adevărului și ai credinței noastre ortodoxe, care să se războiască cu minciuna și amăgirea, cu ereziile și ereticii, astăzi nu ar fi existat ortodoxia și învățătura sănătoasă.

De aceea trebuie să ne rugăm și să-L implorăm pe Atotputernicul, Preabunul, Preamilostivul și Preaîndurătorul Dumnezeu și Părintele nostru Ceresc să arate și astfel de oameni luptători care să izbăvească Biserica Ortodoxă de cei care o războiesc dinăuntru și din afară, vrăjmașii cei văzuți și nevăzuți, și să nu ne părăsească din pricina păcatelor noastre celor multe. Să scape corabia Bisericii, care acum este înconjurată de primejdii, și să o călăuzească drept și fără ocolișuri la limanul liniștit și fără valuri al raiului și al vieții veșnice...

Așa și eu, cel mai mic și mai păcătos, imitându-i pe toți aceștia, din anul 1912 și până astăzi, timp de 52 de ani, de când am fost învrednicit cu harul lui Dumnezeu la marea treaptă a preoției, dându-mi seama că trebuie să am o purtare demnă de această alegere și să nu apar nerecunoscător și nemulțumitor față de Dumnezeu și Părintele nostru Ceresc și față de Maica duhovnicească, Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească Biserică, nu am încetat, cu slabele mele puteri, să mă lupt, să predic și să mărturisesc cuvântul lui Dumnezeu, nu numai aici, în Paros, ci și în alte insule, orașe, sate, comune și mitropolii ale Greciei, unde a fost nevoie și unde m-au chemat mitropolii și credincioșii frați creștini, dar și în afara Greciei, în Palestina, Egipt, Arabia, sau la Constantinopol. Am scris mai mult de cinci mii de epistole ce conțineau povețe părintești și sfaturi către toți fiii duhovnicești pe care mi i-a dat Dumnezeu, din Grecia, Europa, America, Africa și Australia și către credincioșii frați creștini. Am scris epistole de povățuire către împărați nelegiuți, către patriarhi, președinți, arhieri, nu pentru a-i judeca și condamna, ci din dragoste pentru aceștia.

EPILOG

Cele pe care le-am scris în această cărticică nu le-am scris nici ca să arăt înțelepciune sau multă învățatură, dar nici din invidie și răutate, ca să-i acuz sau să-i cercetez pe conducătorii celor două Biserici, Ortodoxă și Catolică, pe Patriarhul Ecumenic Athenagora și pe Papa Paul și pe ceilalți moderniști, arhierii, preoți și teologi laici. Am scris din dragoste pentru papă și patriarh și pentru toți cei care nesocotesc și se împotrivesc Sfintei Tradiții, pentru ca văzând și înțelegând rătăcirile lor să se pocăiască și să se îndepărteze de toate inovațiile și lucrurile moderne. Și papa să renunțe la toate cele introduse în mod greșit și ilegal de papii vremurilor trecute, din ceasul în care s-au despărțit de Biserica cea Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească, și până astăzi; și să primească pe bună dreptate cele ce ne-au fost lăsate de preaînțelepții Sfinți Apostoli și de părinții iluminați și purtători de Dumnezeu, prin cele șapte Sfinte Sinoade Ecumenice. La fel și Patriarhul Ecumenic Athenagora să renunțe la inovațiile și lucrurile noi care sunt împotriva Sfintei Tradiții... În plus, pentru a se reuși unirea desăvârșită, adevărată și plăcută lui Dumnezeu, conducătorii celor două mari Biserici, de Răsărit și de Apus, să învețe smerenia, nu de la mine, cel mai mic și mai păcătos, ci de la Însuși Dumnezeu, Domnul nostru Iisus Hristos.

Și când vor renunța la toate cele de mai sus și la mândria de orice fel și la păcatul trecător și se vor îmbrăca cu smerenia și blândețea preadulcelui nostru Mântuitor Iisus Hristos, numai atunci va veni mult dorita unire, odihna și mântuirea sufletelor conducătorilor și păstorilor și a celor călăuziți și păstoriți de aceștia.

Să asculte conducătorii Bisericilor vocea Domnului care zice: „Învățați-vă de la Mine, că sunt blând și smerit cu inima și veți găsi odihnă sufletelor voastre“, să se smerească și să se pocăiască. Dar și noi toți să ne pocăim, căci toți cădem în păcat (și în primul rând eu). Toți suntem mândri și deoarece toți cădem, dreptul Dumnezeu ne dă conducători după inima noastră, de aceea trebuie să ne pocăim cu toții. Dacă ne pocăim și ne smerim ne vom mântui, dacă nu ne pocăim, vom pieri. Dacă nu ne vom pocăi cu toții, nu se va face unirea după Dumnezeu. Și dacă se va face, va fi de scurtă durată, va fi o unire mincinoasă! Dacă nu ne vom pocăi, se va întâmpla ceea ce ne-a vestit preadulcele nostru Iisus, lucrul acela la care când mă gândesc bine îmi îngheață buzele, îmi tremură limba și toate mădulele! „Iar din pricina înmulțirii fărădelegii, iubirea multora se va răci... căci va fi atunci strâmtorare mare, cum n-a fost de la începutul lumii până acum și nici nu va mai fi“ (Matei 24, 12, 21).

Mă rog din tot sufletul și inima mea (dar sunt păcătos și Dumnezeu nu-i ascultă pe păcătoși), ca Dătătorul luminii și al tuturor celor bune, al virtuților și darurilor, Cel bogat în milă și nesfârșit în bunătate și iubire de oameni, Domnul nostru Iisus Hristos, să ne ierte toate păcatele noastre, și ale mele, celui mai păcătos dintre păcătoși; și să le dea conducătorilor Bisericilor și ai popoarelor minte și înțelepciune, pocăință adevărată și smerenie și toți, legați prin smerenie și iubire, uniți întru adevăr, să devină o singură turmă, cu un singur păstor; și împreună, într-un singur glas și suflet și inimă, să slăvească preacinstitul și preamăritul nume al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor și să se învrednicească cu toții de bunurile cele veșnice, netâlcuite și negrăite.

Amin. Amin. Așa să fie!

Scris în Sihăstria Tuturor Sfinților și a Proorocului Ilie,

20 iulie 1969

Cel mai mic dintre ieromonahi,

Filothei Zervakos

Cuprins

Mărturisirea credinței ortodoxe	7
Testament duhovnicesc.....	15
Trâmbițare trezvitoare și mântuitoare.....	29
Sabia ce va să vină.....	49
Despre unirea Bisericilor	63

Difuzare:

Editura Bunavestire

Galați

Str.Poșta Veche 161

Tel/fax: 0236-326.730

0236-471.896

E-mail: bunavestire@geniusnet.ro

www.editurabunavestire.ro